

"DRAUGAS"

LITHUANIAN DAILY FRIEND
TERMS OF SUBSCRIPTIONS
One Year \$5.00
Six Months \$3.00
Thursdays Edition \$2.00
DRAUGAS PUBLISHING CO., Inc.,
1800 W. 46th St., Chicago, Illinois,
Phone McKinley 6114, Establ. 1908

DRAUGAS

LITHUANIAN DAILY FRIEND

FIRST EDITION

PIRMOJI LAIDA

Published and distributed under permit (No. 468), authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Chicago, Ill. By the order of the President, A. S. Burleson, Postmaster General.

KAINA 2 CENTAI
PRICE CENTSCHICAGO ILLINOIS, ŠEŠTADIENIS, SPALIO (OCTOBER) 4 D., 1919 M.
ENTERED AS SECOND-CLASS MATTER MARCH 31, 1916, AT CHICAGO, ILLINOIS UNDER THE ACT OF MARCH 3, 1879.

METAL-VOL. IV. No. 234

Lenkai Norėjo Sugriauti Lietuvos Vyriausybę

Bet nepavyko jiems su suokalbiavimu

GALUTINAS IŠVIJIMAS
BOLŠEVIKŲ IŠ LIE-
TUVOS.Visam Padauguvy tik vieni
griuėsiai.(Rašo The Ch. D. N. koresp.).
News koresp.).

Dvinską, rugs. 4 (Per Čepnagėnų, spal. 2. Suveikinta kurjerio iš lietuvių armijos).—Neseniai man teko būti su lietuvių armija arti Dvinsko, kur aš turėjau prieglaudą vienoj senoj vokiečių kituomet iškas-toj duobėj kairiam Dauguvos šone. Išilgai atviro lauko, apie už poros verstų (1.2 angl. mylios), buvo raudonos armijos (bolševikų) pozicijos. Pirm dešimties dienų aš mėginau iš lietuvių fronto pereiti tiesiog bolševikų frontą. Bet už ke- lių valandų lietuviai pakėlė ofensyvą ant Dvinsko.

Per kelias dienas valkiojau- si raitas išilgai lietuvių fronto, ieškodamas ramesnės vietos, kur būtų galima pereiti bolševikų šonai. Bet be pasekmių. Tuo laikotarpiu lietuviai laikė- si ofensyvoje ir pasivarė pir- myn per 24 angl. mylias ir pradėjo bombarduoti Dvinską. Bolševikai bėgdami paskui sa- ve sunaikino visus per Daugu- vą tiltus, išėmus geležinkelio tiltą.

Leidžiant lietuvių genera- liam štabui, nuvykau frontan ir, išskleides baltą vėliavą, mėginiau persikelti per Daugu- vą.

Vakaruose nuo Dauguvos iš- naikintas visas kraštas. Mies- teliai ir sodžiai visiškai iš- griauti dar rusų-vokiečių ka- rės metu. Nepertoliausia nuo Dvinsko Ilukštos miestelis su-

PREZIDENTAS WILSONAS PAVOJINGAI SERGA.

Washington, spal. 3.—Nors prezidentas Wilsonas vaikščio- jo ir atlikinėjo kai-kurias pa- eigas, tačiau pavojingai sergo. Taip reikia suprasti iš pre- zidento personalio gydytojo Graysono pranešimų apie pre- zidento nesveikumą.

Tą liudija faktas, jog ku- veikiausias čia pakviestas neuro- logistas iš Philadelphia, Dr. Dereum, ir kiti specialistai.

Dr. Grayson savo pranešime sako:

"Prezidentas yra labai ser- gantis žmogus. Jo sveikumo stovis šiandien (spal. 2) mažiau kaip patenkinas ir todėl jis per dieną išbuvo lovoje."

maišytas su žeme. Matomi tik vieni bažnyčios griuvėsiai. Laukai išraižyti apkasų linijo- mis. Sintai gerai pagamintų duobių (apsikasimų) užimta lietuvių kareivių.

Armotų ugnyje.

Kuomet gavau prieglaudą ir aš tokioj duobėj, vieną dieną 11:00 ryte bolševikai su arti- lerijs pradėjo mus atakuoti. Šalimais uždegta viensėdijos trobėsiai. Kiek palaukus bolševikai sukoncestravo ugnį prieš mūsų pozicijas. Soviniai spro- dinėjo aplink mus. Sunaikino šale mūsų vieną duobę. Už ke- lių vos pėdų aš buvau susirai- tęs duobėje su dviem sužeistais lietuviams kareiviams.

Bombardavimas tęsėsi apie valandą. Kas momentas mes laukėme mirties. Nes soviny- ant mūsų galvų galėjo plyšti arba galėjo mus gyvus užversti žemėn.

Nesmagumai su lenkais.

Be karės su bolševikais, lie- tuviai turi daug nesmagumų su lenkais. Lietuvių keliose vie- tose perėjo demarkacijos liniją ir ėmė koncentruoti savo ka- riuomenę arti Ziezmarų, Kaše- dorių ir Vievių. Lietuvių poli- cija suareštavo daugelį lenkų agentų ir šnipų, atrado doku- mentų ir slapto propagandos prirodymų, jog lenkai suokal- biauja nuversti Lietuvos vy- riausybę.

Šalis pakilusi prieš lenkus.

Laikomi arešte lenkų agen- tai išpažino, jog jie turėję pa- siketinimą praeitą mėnesį Kau- nese sukelti generalį streiką ir riaušes, kad tuo keliu duoti progos lenkų armijai įsibriauti į Lietuvon neva su tikslu mal- šinti šalį.

Tečiau tuos suokalbiavimus lietuvių slaptoji policija suse- kė ir sukonveikė visus lenkų sumanymus.

Protestai ir demonstracijos prieš lenkus.

Lietuviai visoj šalyj baisiai pakilę prieš nedorą lenkų vei- kimą. Visur ruošiamos demon- stracijos, susirinkimai. Pada- romos protestų rezoliucijos prieš lenkus ir siunčiamos taik- kos konferencijon. Lietuviai apeliuoja į taikos konferen- cijos atstovus, kad jie sulaukytų lenkų briovimąsi Lietuvon ir neprovokuotų jų šalies.

Su lietuvių oficerų pagelba ir su išskleista baltą vėliava susinėšiau su bolševikais ir prašiau leisti man pereiti Dau- guvą. Lietuviai atsakė man duoti luotą arba keltuvą persi- kelti per upę. Jie bijojo, kad

D'ANNUNZIO GRUMOJA REVOLIUCIJA.

Sakosi sugriaušias Italijos vyriausybę.

Trieste, spal. 3. — Lakunas d'Annunzio, žinomas miesto Fiume užgrobėjas, paskelbė, jog jo žygi paremianti milita- rinė Italijos partija. Tai kodei, sako jis, negalinti jo paremti pati šalies vyriausybė?

D'Annunzio grumuoja vy- riausybę. Sako, jei vyriausybė ilgiau taip atkakliai laikysis, tuomet jis pakelsias šalyje re- voliuciją, sugriaušias dabarti- nę vyriausybę ir įsteigsias mi- litarinę diktatūrą.

Turįs jis ir plenus.

Sakoma, tai revoliucijai d'Annunzio turįs jau pagami- nes ir plenus. Į jo paskelbtą žodį karališkoji armija visoj Italijoje turi pakilti, užimti miestus ir miestelius ir su ginklais sugriauti dabartinę vyriausybę.

Pavaro žydus finansistus.

Visi Dalmatijos ir Kroatijos pakraščiai apimti karės dva- sios.

D'Annunzio Fiume konfis- kuoja kapitalus ir ištremia vi- sus žydus finansistus.

Jo plenai—tą miestą pada- ryti visos savo kampanijos baze.

TIK CIVILĖSE IŠKILMYBĖSE NEŠIOTI KARDĄ.

Washington, spal. 3.—Angli- ja padovanojo gen. Pershingui brangintą kardą.

Karės departamentas dabar paskelbė parėdymą, kad gen. Pershing galis su tuo kardu pasirodyti tik civilėse iškilmy- bėse. Militariniame tarnyboje generolas turi visuomet turėti amerikonišką kardą.

PIRKITE KARĖS TAPY- MO ŽENKLELIUS (W.S.S.).

PARAIKALAUTA PILNO RAPORTO APIE ATSI- TIKIMĄ SIBERIJOJE.

Mūsų vyriausybė negali pra- leisti tokių atsitikimų.

Washington, spal. 3.—Tarp- tantinių nesutikimus gali dar labiaus paarsinti pastarųjų lai- kų atsitikimai Sibirijoje.

Aną dieną spaudoje praneš- ta, kad Sibirijos miestelij Iman rusų kazokai suareštavo vieną amerikonišką oficerą ir korporalą. Pastarąjį kazokai dar nuplakė.

Be kas aršesnio, kad kuomet amerikoniška kariuomenė ieškojusi suareštuoja korpora- lo, susidurusi su kazokų būriu. Ir vienas japonų oficerias pranešęs kazokams, kad jei ame- rikonai pasipriešins, tuomet japonai stosis kazokų pusėje.

Jei tasai pranešimas pasiro- dys teisingas, tuomet mūsų vy- riausybė pareikalaus nuo Ja- ponijos pasiaiškino.

Karės departamentas prane-

manes nepagrobūt bolševikai.

Galų-gale patys bolševikai prisuntė man luotą, sutikę ma- nę leisti sovietų Rusijon.

BOLŠEVIKAI SUŠAUDE S. VALSTIJŲ GENEROLĄ?

Varšava, spal. 3.—Ameriko- niškoj komisijoj, kurioj pirmi- ninkauja Morgenthau, buvo ir S. V. armijos generolas Edgar Jadwin.

Gen. Jadwin su anglų pulk. Bowe rugsėjo 14 d. iš Lucko automobiliu išvažiavo į Kijevą, Ukrainon.

Kiek palaukus buvo praneš- ta, kad juos vienoj vietoj val- stiečiai sulaukė ir pavėdė uk- rainų vadui Petlurui.

Dabar iš Ukrainos Lenkijon atkeliavusieji žmonės tvirtina, jog Fastovo apylinkėse bolše- vikai nutvėrė du ententės (tal- kininkų) generolus ir sušaudė.

NAMUOSE SVAIGALAI APDRAUSTI.

Taip nusprendė kongresas.

Washington, spal. 3.—Ken- greso žemesnysis butas susi- taikė su senatu prohibicijos klausime ir kelis priedus prie svaigalų prohibicijos įstaty- to bendrai patvirtino.

Sulig vieno priedo (amend- mento) visatinos prohibicijos metu žmonėms namuose lei- dziama kiek patinkama svaig- alų turėti nesusavijams priva- tiniam reikalams. Leidžiama tuos svaigalus patiems vartoti ir svečius pavaišinti. Bet as- triai uždrausta svaigalus par- davinėti arba kitur kur išnešti.

11 ŽMONIŲ DAUGIAU ŽUVO RASINĖSE RIAUŠĖSE.

Elaine, Ark., spal. 3.—Čia ir apylinkėse rasinėse riaušėse 11 žmonių daugiau nužudyta. Tarp sužeistų yra ir kareivių. Rasinės riaušės plečiasi ir po kitus miestus Arkansas val- stijoje. Į visur pasiunčiama ka- riuomenė.

Še generolui Graves, ameriko- niškos kariuomenės komendan- tui Sibirijoje, kad jis kuovei- kiaus pristatytų raportą apie tą atsitikimą.

Lauks raportu.

Paskui karės departamentas paskelbė, jog pirmiau nieko nebus pradėta veikti, kol ame- rikoniškas konsulis Vladivo- stoke neatliks smulkmeniškų tyrinėjimų ir apie tą nepraneš valstybės departamentui.

Neoficialiai pranešama, kad Japonija taip pat parėdžiusi praveisti tardymus tuo pačiu reikalu.

Rusija atsiprašo.

Rusijos Kolčako valdžios ambasadorius Bachmetjev pranešė valstybės departamentui, jog gen. Rozanov, vyresnysis rusų vadas Sibirijoje, atsipra- šęs maj. gen. Graves, ameri- koniškos kariuomenės Sibiri- joje komendantu, už atsitikimą Imane rugsėjo 5, kuomet kazo- kai suareštavo amerikonišką oficerą ir korporalą ir pasta- rąjį nuplakė.

Ambasadorius Bachmetjev pažymėjo, kad gen. Rozanov atsitikimo kaltininkus nubau- siąs.

FITZPATRICK PAVADINA GARY AUTOKRATU.

Jis sako, streikas seka kuoge- riausiai.

Washington, spal. 4. —Už- vakar prieš senato komitetą streiko reikale plieno indus- trijoje išnaujo liudijo Fitzpat- rick, streiko komiteto pirmi- ninkas.

Fitzpatrick pajukė plieno korporacijos pirmininką, ku- ris prieš senato komitetą daugiausia kalbėjo unijizavi- mo dirbtuvių klausime. Strei- ko komiteto pirmininkas pa- žymėjo, kad organizuotąs dar- bas nestato tokio reikalavimo.

Gary sako, jog nesama rei- kalo stoti arbitracijon su strei- kininkais. Yra aišku, kad taip gali sakyti tik autokratas ir tironas.

Gary tvirtina, kad su darbi- ninkais gražiai apsieinama, jie esą gerai apmokami, dirbą jie kuogeriausiose sąlygose. Fitz- patrick tad pataria Gary pasi- vadinti savo žmoną ir pereiti per plieno korporacijos dar- bininkų lušnes, kuriose tie gy- vena. Tuomet jis asmeniškai įsitikins apie jų gyvenimo są- lygas. Tenai jam jo akys at- sidarys.

Gi šiandie Gary apie darbi- ninkų buvį ir stovį pasemia žinių tik nuo manadžerių, for- manų ir kitokių dirbtuvių vir- šininkų, katrie patys skriaud- dia ir spaudžia darbininkus.

Tokie žmonės visuomet jam pasako, jog dirbtuvėse didži- ma darbininkų nenori streiko, arba darbininkai visai nestrei- kuoja.

Tuo tarpu šiandie streikas, sakė Fitzpatrick, yra kuoge- riausiai stovį ir pasekmin- gai vedamas. Vis daugiau plie- no dirbtuvių uždaroma ir nuo- lat didėja streikininkų skait- lius.

ANGLIJOS PREMJEERAS APIE STREIKĄ.

Su krutanciais paveikslais aiškinasi vyriausybę.

Londonas, spal. 4. — Kol- kas konferencijos vyriaus- bės atstovų su streikininkų va- dais neduoda pagėdaujamų vaisių. Geležinkeliečiai strei- kuoja.

Vyriausybė nori, kad strei- kas tuojaus būtų atšauktas ir tik tuomet bus galima pradė- ti tarybą su darbininkais.

Streikininkai sako, kad ta- rybas reikia vesti nepertrau- kiant streiko.

Premjeras Lloyd George nusprendė vyriausybės pozici- ją ir pasiteisinimus rodyti vi- suose krutanciais paveikslų te- atruose. Susirinkusiems į te- atrus žmonėms ant palų bus rodoma štai kas:

"Vyriausybė nekovoja prieš amatų unijas, kurios yra pa- pažintas faktorius industriji- niam šalies gyvenime. Vyriau- sybės kovoja prieš ekstremis- tus, kurie atakuoja visuome- nės gyvenimą ir tukstančius nekaltų žmonių stumia var- gan."

Atrodo, kad geležinkeliečiai turės pasiduoti vyriausybės norui. Palius streikuoti ir tik paskui stos į tarybas.

Nereikalauju Susieiti su Unijų Vadais

Taip vakar senatoriams pasakė Gary

GARY STREIKININKUS PADALINA Į TRIS SKYRIUS.

Mažuma negali diktuoti didžiumai.

Washington, spal. 3.—Vakar

senato komitetas tolesniai iš- klausinėjo plieno korporacijos direktorių tarybos pirmininką Gary. Šis liudydamas pažymė- jo, jogei streikininkų unistų yra mažuma. Sulig jo, tos ma- žumos esą nedaugiau 10 nuoš. Gary tad visai neturįs supratimo, kaip mažuma darbininkų gali valdyti didžiumą, kaip 10 nuoš. gali antmesti savo norus 90-čiai nuošimčių darbininkų.

Jam buvo pasakyta, jog streiko vadai liudija kaip tik priešingai. Tie sako, jog plie- no korporacijos didžiama dar- bininkų priguli prie unijų. Ga- ry apie tai nenorėjo nei klaun- syti. Jis nepripažino net to, kuomet vienas senatorius jam pasakė, jog gali būti 50 nuoš. suorganizuotų darbininkų.

Padalina į tris skyrius.

Gary streikuojančius darbi- ninkus padalina į tris skyrius: "Pirmoj vietoj ten stovi a- merikonai," sakė jis; "paskui seka didis skaitlius svetur gi- musių darbininkų; ant galo—mažiausias skyrius svetimša- lių, nedaugiau 15 nuoš."

Senato komitetas išreiškė norą aplankyti streiko vietas. Bet Gary pripažino nereikalin- gu daiktu.

Kuomet Gary atsako pri- pažinti visokias darbininkų or- ganizacijas, gi su neorganizuo- tais darbininkais jis visuomet galįs susitaikinti, jis buvo klausiamas, kokiuo būdu nesu- siorganizavę darbininkai gali

prie jo prieiti, argi pavieniui, ar kaip kitaip.

Gary atsakė, kad plieno kor- poracijos darbininkai darbo reikale galį išreikšti savo po- rus per foremanus, superinten- dentus ir generalį manadžerį. Tuo tikslu darbininkams, sako, nereikalinga jokia organizaci- ja.

Užgina partraukimą svetimšalių.

Gary visai užgynė, kad plie- no korporacija būtų partrau- kusi iš Europos arba iš kitur svetimšalių darbininkų, ir tai dar su tikslu nustelbti ameri- konus darbininkus. Apie tai, sako, nekuomet nei kalbos ne- būvę korporacijos valdyboje.

Gary sako, jog šitam strei- kui esą kalti išdalies svetimša- liai darbininkai. Bet jiems va- dovauja visuomet kokie nors pašaliniai (išlaukiniai) žmo- nės, katre nedirba plieno dirb- tuvėse.

Nenori nei klausyti.

Senato komiteto nariai kiti per kitus mėgino palenkinti Gary, kad jis sutiktų pasima- tyti asmeniškai su streikininkų komitetu (unijų atstovais) ir kaip nors sutiktų taikintis.

Tečiau Gary nepalaužia- mas. Jis griežtai atsakė su- sieiti su streiko vadais ir tar- ties streiko reikale. Kelis kar- tus pažymėjo, jog jis nenori nie- ko bendra turėti su organizuo- tu darbu. Nes jis, kaip gyvas, yra priešingas, kad plieno kor- poracijos dirbtuvės būtų su- unijizuotos, ty, kad kompani- joms nebūtų leista darban im- ti neunistus darbininkus.

Jokios arbitracijos, jokio kompromiso suunistais!—pa- sakė. Gary išklausinėjimų pa- baigoje.

GRAŽINAMI 5c. UŽ VAŽI- NĖJIMĄ GATVEKARIAIS.

Sangamon pavieto augštes- niojo teismo teisėjas Smith nus- prendė, jog Chicagoje turi būti sugrąžinti 5 centai vietoje 7c. už važinėjimą gatvekariais. Tas teisėjo nusprendimas turi imti veikti tuojaus, kaip tik bus gauta nusprendimo nuora- šas.

Tuo tikslu vakar Springfiel- dan išvažiavo specialis Chic- ago miesto advokatas Cleve- land. Jis parsivež nusprendimo kopiją.

Bet gatvekarių kompanija tuč-tuojaus paduoda apeliaciją augštesniau Illinois teisman. Kompanija tvirtina, jog 7c. tu- ri pasilikti taip ilgai, kol aug- štesniaus valstijos teismas iš- duos savo nusprendimą. Mie- sto advokatas tvirtina prie- šingai.

Rytoj, ar užporyt bus žino-

ma, ar ligi augštesnio teismo nusprendimo turi būti sugrą- žinta 5c., ar turi pasilikti 7c.

PRANCUZIJOS PARLA- MENTAS PATVIRTINO TAIKOS SUTARTĮ.

Senatas tą patį padarys į 4 dienas.

Paryžius, spal. 3.—Žemesn- sis prancūzų parlamento butas vakar 372 balsais prieš 53 pa- tvirtino taikos sutartį su Vo- kietija. Senatas tą patį atliks į 4 dienas.

Lygiai butas patvirtino ir padarytą santarvę Prancūzi- jos-Anglijos-S. Valstijų.

BERLYNE ŠAUDOMI ŽMONĖS.

Berlynas, spal. 3. — 15,000 darbininkų demonstracijos me- tu Mueller gatvėje kareiviai šaudė į minias. Vienas žmogus nušautas ir 10 sužeista.

"DRAUGAS"

LITHUANIAN DAILY FRIEND
Published Daily Except Sundays by
DRAUGAS PUBLISHING CO., Inc.,
1800 W. 46th St., Chicago, Illinois.
TERMS OF SUBSCRIPTION
One Year \$5.00
Six Months \$3.00
Thursday's Edition \$2.00
Advertising rates on application
At NEWS-STANDS 2c A COPY

LITUUVIŲ KATALIKŲ DIENRAŠTIS**"DRAUGAS"**

Eina kasdien išskyrus nedėlidienas.
PRENUMERATOS KAINA:
Metams \$5.00
Pusmetiui \$3.00
Prenumerata mokasi iškalno. Lai-
kas skaitosi nuo užrašymo dienos ne
nuo Naujų Metų. Norint permaitinti
adresą visada reikia prisųsti ir senas
adresas. Pinigai geriausia siųsti išper-
kant krasoje ar ekspres "Money Order"
arba įdėdant pinigų į registruotą
laišką.

"DRAUGAS" PUBLISHING CO.
1800 W. 46th St., Chicago, Ill.
Telefonas McKinley 6114

**Vienybė Liežu-
ninkų.**

Reseiniuose išeina laikraštis
"Zemaitija". Rugsėjo 7 die-
nį jis skaudžiai užsiūpola ant
Amerikos "klerikalų". Pasi-
griebęs gražų vardą popėrga-
lis tvirtina, buk "klerikalai",
jau nun agituoja, kad musų
dabartinę laikinąją valdžią
reikia prašalinti."

Aklas žmogus nemato to kas
yra. Lietuvių kalba neturi žo-
džio kaip pavadinti matantį tą,
ko nėra.

Reseinių šlamštukas sakosi
tyrinėjęs, ar p. Karosas neat-
važiavęs Kaunan nuversti lai-
kinąją valdžią. Tyrinėjimai
pasibaigę susekimu, jog p. Ka-
rosas buvęs purvino "Sakės"
korespondentu, paskui "Dar-
bininko" bendradarbiu, ant
galo "kas žin kokios prekybi-
nės bendrovės" įgaliotiniu.
Amerikos žinovai, girdi, nieko
negalę pasakyti Reseinių
liežuvininkėi, ko Karosas bu-
vęs Kaune.

Mums įskaudino bolševikai,
mums kenkia lenkai. Dar la-
biau kenkia tėvynei tie visi,
kurie neduoda lietuviams su-
gyventi su lietuviais. Reseinių
sklypas pjudo Amerikos
lietuvių katalikus su kitokių
pažiūrų žmonėmis. Jug kitokio
tikslą negali turėti tas melas,
kurį ant p. Karoso paleido mi-
nėtasis laikraštis.

Jis įkvėpimo gavo iš spaus-
dinio, išeinančio Amerikoje ir
vadinamo "Sandara." Toji
"Sandara" parašė, kad Ame-
rikoje Česnulis išsitarė, jog
prezidentas Smetona yra libe-
ralas. Mums teko girdėti iš pa-
ties p. Česnulo, kad jis Lietu-
vos prezidentą liberalu neva-
dino, o tik pasakė, kad būtų
klaida priskaityti p. A. Smeto-
ną prie Lietuvių Krikščionių
Demokratų.

Iš to išsitarimo viena liežu-
vininkė padarė, kad p. Smetona
yra liberalas, kita pridėjo,
kad klerikalai liberalų nepa-
kenčia, trečia neprastuburnė
išvedė, jog klerikalai žada
nuversti Lietuvos prezidentą
ir visą valdžią, ketvirta, Mag-
dė ar Nemaždė, Reseiniuose
suprato, jog ir Karosas nuva-
žiavo Kaunan su tikslu Sme-
toną nuversti. Matant tą visa
galima pasigėrėti, kokia puiki

vienybė liežuvininkų susidarė.
Tegu skaitytojai pasidžiau-
gia Reseiniškės kumutės sąži-
ningumu. Ji žinojo, kad p.
Smetona užkvietė p. Karosą
pietų valgyti drauge. Jug bu-
vo puiki proga pasakyti, kad
Karosas įbėrė nuodų prezi-
dentui į valgi, bet naujoji Re-
seinių Magdė to nepasakė. Va-
je, kaip ji moka valdyti lie-
žuvi!

Vieni lietuviai tarnauja tė-
vynei aukomis, kiti turbūt mi-
nija susilauksią naudos iš me-
lavimo ant lietuvių. Prie tų
priklauso Chicago "Lietu-
va," kuri išrado, buk p. Kau-
pas išvažiavęs perorganizuoti
Lietuvos valdžią, "Sandara",
kuri paleido burbulą prieš
Česnulį ir "Zemaitiją, kuri su-
sėkė Karoso pavojingumą.

Vargšė ta Lietuvos laikraš-
tija!

Erzbergerio Laiškas.

Pavasario viduryje kaikurie
angliški dienraščiai New Yor-
ke padavė slapta laišką, kurį
nežinia kam rašęs žymus Vo-
kietijos asmuo Mathijas Erz-
berger. Tame laiške buvo pa-
sakyta, buk Lietuva ir Ukrai-
na yra Vokietijos padarai pa-
gaminti su tikslu susilpninti
Lenkiją, Prancūzų tarkininkę.

Laiškas tapo pagarsintas
tada, kada Tautos Fondas pa-
siryžo aukoti žymią sumą pi-
nigų išgarsinti Lietuvos var-
dai. Kišios mintis, kad lenkai
pramanė visą tą laišką su tik-
slu ardyti lietuvių ir ukrainų
pastangas. Taip, turbūt, min-
tijo ir didieji Chicago dien-
raščiai, nes jie nedavė vietos
sakomam Erzbergerio laišku.

Chicago dienraščiai dar ir
dabar, turbūt, laikosi tos pa-
čios nuomonės, bet Lietuvos
priešai nenusimena. Jie randa
vietos mažiau įtekmingose
rytų dienraščiuose. Taip "The
Philadelphia Inquirer" iš
rugsėjo vėl apgarsino Erzber-
gerio laišką. Šiuo žygiu jau
tapo pridėta, kad laiškas siųs-
tas "bankieriams, mokslini-
kams, pramoninkams ir rašti-
ninkams. Šiuo tarpu laiškas
išeina keleriopei ilgesnis negu
buvo pavasaryje.

Dabartinį laišką susideda iš
20 numeruotų paragrafų. Visi
paragrafai trumpi, tikslai se-
ptynioliktasis yra nesavai ilgas.
Jame jau nėra tokio aiškumo
minties ir tokio stambumo su-
glaustų faktų, kaip kituose to
rašto paragrafuose. Septynio-
liktasis paragrafas tarp kitko
kalba: "Visokios rūšies spaus-
dinis įvairiomis kalbomis a-
pina Ukrainą ir Lietuvių klau-
simą mes paskleisime neutra-
lėse ir musų priešų žemėse.
Kaikuriuose tarkininkų šalyse,
žinoma, labiausiai Amerikoje
šaltiniai sudarė viešąją opini-
ją, skleidžiamą žinias apie Lie-
tuvių ir Ukrainos klausimą.
Didelis musų pastangų pasek-
mingumas toje žemėje duoda
mums vilties pasiekti savo
tikslą." Toliau jau kalba apie
vokiečių viešpatijos filosofus,
pereina prie lenkų, apie kurgi
politiką taip kalba, kad negali
suprasti ar giria juos ar pei-
kia, pabrėžia jų politikos senu-
mą ir baigia: "Visai kitaip y-
ra su mus naujais draugais
Lietuviais ir ypatingai ukrai-
nais".

Žmogui papratusiam tyri-
nėti žmonių raštus ir atskirti
tikrus nuo melagingų gana
lengva susekti, kad Erzber-
geris tikrai rašė vokiečiams
slaptą aplinkrašti. Bet, kad
tą aplinkrašti Amerikoje ap-
garsino nežinomi asmenys su
savo pridečiais. Tų pridėkų
daugiausiai yra septyniolik-

**Lietuvos Mokintojų Suva-
žiavimas Kaune.**

Kaune 18 ir 19 rugsėjo
buvo mokintojų suvažiavimas.
Susirinko 160 mokintojų. Kau-
niškė "Lietuva" apie tą su-
rinkimą tarp kitko rašo: "Dau-
giausiai ginčijosi apie tikybos
mokymą pradedamose moky-
klose. Iš pranešimų paaiškėjo,
kad kaip kur mokytojai esti
verčiami dėstyti mokiniams ti-
kybą. Susirinkimas norėda-
mas, kad prie kuriamosios są-
jungos galėtų prisidėti viso-
kių ištikiminių žmonių, ši
klausimą nutarė taip: moky-
tojas neturi būti verčiamas
dėstyti mokiniams tikybą, va-
dinamas kas nori gali dėstyti,
kas nenori gali nedėstyti. Bet
pridūrė, kad mokytojai, ap-
siėmę dėstyti tikybą, negali
imti už tat užmokėsio." Lai-
kraštis priduria nuo savęs:

"Čia susirinkimas bus padaręs
klaidą: šis pridurkas galės
trukdyti mokytojams sueiti
bendrą sąjungą."

Ir mes pritariame, kad čia
yra klaida ir da-gi ne viena.

Mokintojas mokykla.

Sąjungos nutarimas daugiau
domos kreipia į mokintojus
negu į mokyklas. "Vadinasi
kas nori gali dėstyti (vieną
mokinamąjį, dalyką), kas ne-
nori gali nedėstyti." O kur
yra mokykla, vaikai ir jų rei-
kalai? Į tatau nežiurima vi-
sai.

Suprantama, kad profesio-
nalė mokintojų organizacija
mintija, jog mokykla yra mo-
kintojui. Bet tauta vis-gi turi
žiūrėti, kad mokintojas turėtų
būti mokykla. Susižiavime
160 mokintojų neatsirado nei
vieno, kuris būtų priminęs vie-
natinį tikrąjį santikį tarp mo-
kyklos ir mokintojo.

Mokyklų pakraipa.

Lietuvoje, beabejonės, bus
įvairių pradinų mokyklų: vie-
nos su katalikiu tikėjimu, ki-
tos su liuteriu tikėjimu, tre-
čios su reformatu tikėjimu,
ketvirtos su žydų tikėjimu,
penktos su pravoslavų tikėji-
mu, šeštos - visai be tikėjimo.
Esant nevienokiems žmonėms
Lietuvoje, nei mokyklos negali
būti visos vienokios.

Mokyklos turi būti tokios
pakraipos, kokios yra žmonės
gyvenantieji aplinkui jas:
prusuose protestantai, Zemai-
tijoje katalikai, miestuose žy-
dai ir t. t. Jeigu mokyklos pa-
kraipa priklausytų nuo mo-
kintojo, tai išeitų, kad mo-
kykla yra mokintojui, o ne jis
jai.

Kiekviena apeliokė įsikuria
tiek ir tokių mokyklų, kiek ir
kokių reikia tos apeliokės
žmonėms. Tada mokyklos pa-
kraipa priklausytų nuo žmonių.
Taip ir turi būti demokratinė-
je tautoje. Nustačius mokyklos
pakraipą, reikia parinkti jai
mokintoją. Tada, suprantama,

tame posme. Jis delto taip pra-
ilgėjo.

Visa ką mes čia išrašėme iš
septyniolikto posmo nėra Erz-
bergerio rašyta. Ne jo rašytas
yra mintys apie vokiečių vieš-
patijos filosofus, nes tos min-
tybos nesutinka su Erzbergerio
pažvalgomis, išreikštomis ki-
tais atvejais.

Tai-gi mums lietuviams ne-
ra ko nusigasti. Ne Erzberge-
ris mus tautą pavadino Vo-
kietijos padaru ir jos tikslams
pagaminta valstija. Tą melą
paskelbė mus priešas kaimi-
nas, įbrukdamas savo žodžius
Erzbergerio rašta.

(Pabaiga ant 3 pusl.)

**KLAUSIMAI IR ATSA-
KYMAL.**

Katalikai ir socialistai.

Klausimas 1. Ar gali rasti-
si socialistų teisingų ir gerų
žmonių? A. G.-kas.

Atsakymas. Taip. Tokie il-
gainiu atsimeta nuo socialistų
ir prisideda prie krikščionių.

Klausimas 2. Ar gali iš ka-
talikų rasti neteisingų ir ne-
gerų žmonių? A. G.-kas.

Atsakymas. Taip. Tokie il-
gainiu atsimeta nuo kataliky-
tės, nes negeriams ir neteisin-
giams yra neajauku tarp gerų
ir teisingų.

Dievo Apveizda.

Klausimas 3. Ar Dievas leis-
damas žmogų į šį pasaulį nus-
prendžia gyvenimo ateitį? Ar
viskas iš augšto nustatyta? Ar
Dievas apdovanoja žmogų lai-
mėmis ir nelaimėmis? A. G.-
kas.

Atsakymas. Jau kelisys bu-
vo rašyta apie tai "Drauge".
Šiuom žygiu atsakysiu trumpai.
Dievas, leizdamas žmogų
gyventi ant žemės, duoda
jam gyvybę ir tą kas
gyvybei reikia: orą, mai-
stą, vandenį. Prie to
Dievas pridėda žmogui laisvę
ir naudingą pamokinimą, kaip
laimę įgyti. Jei žmogus pa-
mokinimais naudojasi, tai jis
galutinai tampa laimingas, jei
nepasinaudoja jais, galų gale
pasidaro pats sau anžiną ne-
laimę. Dievas žmogui skiria
vien tą kas gera. Bet žmogus
turi laisvę ir gali nepasinaudo-
ti gerumu, tada jau savaimi
pasidaro blogumas. Dievas ži-
no iš anksto ką bus, bet ne-
verčia žmogų daryti taip, kad
Dievo žinojimas išsipildytų.

Klausimas 4. Ar Dievas pa-
daro žmogų turtingu ir ne-
turtingu?

Atsakymas. Žmogus pats
pasidaro turtingu, kuomet
daug uždirba, o mažai
praleidžia. Jis pasidaro netur-
tingu, kuomet daug praleidžia
o mažai uždirba.

Darbininkai ir Kapitalistai.

Klausimas 5. Ar gali būti
turtuolis kapitalistas teisin-
gesnis ir geresnis už skurdžių
darbininką, neturtelį žmogų?

Atsakymas. Gerumas ir blo-
gumas nėra saugės į kruvą
su turtu arba neturtu. Ir šven-
tasis Jonas Apaštalas ir Judas
išdavėjas buvo rankpelniai,
vienas geras, kitas nedoras. Ir
Liudvikas Devintasis ir Liud-
vikas Vienuolikhtasis buvo di-
džturčiai Prancūzijos karaliai.
Pirmas buvo šventas, antras
kraugerys.

Yra dorybių visuose luo-
muose; yra niekų visuose luo-
muose. Tame pačiame darbi-
ninkų luome vieni pasišvenčia,
kiti išnaudoja, vieni girtauja
kiti blaivūs; vieni streikuoja,
kiti streiklaužiaus eina.

Kun. P. Bučys.

**LENKAI KARTU SU RUSŲ
JUODAŠIMŲAIS.**

VII. 17, 1919 "Norodni Poli-
tika" Pragos išsirašo iš "Prze-
gląd Wiczoyny," kad Lenkų
Taikos delegacijos pirmininkas
Romanas Dmowski sakė apie
dideles Rusijos atstatymą, kuri
Lenkijai mažiau pavojinga, ne-
gu nepriklausomoji Ukraina,
"Jaunakas Sinas" praneša,
kad Vilniuje, Varšavoje, Lo-
dzeju, Baltstogėje ir Lietuvių
Brastose kunigaikštis Gura-
mav renka savanorių į Yuden-
čio ir Lyveno armiją siųsti per
Liepoją.

"Laisvė," Kaunas.

\$29⁵⁰ Grindine Dykai
Ant apribuoto laiko ir tikrai su kiekvienu
pirkiniu.

Federal Electric Washer
Lampa yra viena iš gra-
žiausių - verta daugiau ne-
gy mes už ją reikalaujame. Mes pris-
tatsysime Jums abidvi Federal ir lampa
Jūsų namus tikti su

\$5 LNAIOŠK
Likusius lengvais išmokėji-
mais kas menuo su Elektros
biļa.
Atleikite ir pamatykite.
All Telephone-
Randolph 1280

**Commonwealth Edison
ELECTRIC
SHOW**
SPALIO 11-25
COLISEUM

Do You Love Her?

Mojunkis Advertising Company, Chicago 4217

Žinomas per 25 metus ir Valdžios prižiurimas
Henry J. Schnitzer State Bank
Pavelijant Suvienytų Valstijų Valdžiai kaip pirma
taip ir dabar

SIUNČIA PINIGUS Į LIETUVĄ
ir gvarantuoja
Norinčius gauti prekes pinigų ir kitų žinių
meldžiame kreiptis pas:
Henry J. Schnitzer State Bank
141 Washington Street, New York, N. Y.

Taupykite Piningus:
Perkant visus savo RAKAN-
DUS, PEČIUS, KARPETUS,
PIANUS, VICTOROLAS, SIU
VAMAS MAŠINAS ir t.t. pas
P. KVORKA & SONS
1551 - 53 W. Chicago Ave.
artį Ashland Ave.
Cash ar ant Išmokėsčiu.

Telefonas Monroe 2500
Krautuvė atdara Sėdromis ir
Pėtnyčiomis iki 6 val. vakare. Kitais
vakarais iki 10 vakare.

P. K. BRUCHAS
Viena iš Didžiausių Lietuviškų, Jubilie-
riškų Krautuvių.
Musų krautuvė yra pripildyta naujausios ma-
dos tavorų. Laikrodėliu, žiedu, branzalietų, kolo-
nikų ir visokių, kitokių dalykų.
Musų budas yra užganėdijimas
lygiai del visų. Visas tavoras yra
gvarantojamas ir kuo geriausias
patarnavimas visiems.

P. K. BRUCHAS
3321 So. Halsted St. Chicago, Ill.

Malioriai ir Dekoratoriai
Ilgų metų patyrimas savo amate leidžia mums at-
likti pirmos rūšies darba pigiausiomis kainomis.
Atsišaukite pas
P. Cibulskis ir J. A. Poška
2343 W. 23 Place Telefonas Canal 2446

Biznieriai garsinkites "Drauge".

Idant m
gyventų be
liga, reikia
kei ar gy
likti teisę
kyklos pa
pritaikinti

Katalikams

Pradžia
turių Dele
žydams, ka
jų tikėjima
Lietuvos v
menis pild
mus. Jei k
tarimą apie
mūsų ekzek
prižiūrėti,
taptų išpild

Kaip žyd
minė viena
taip katali
Tai-gi para
ti-teisę spr
klas ir apie
mą jose. Žn
tieji prie p
sudaryti sa
sikurs sau
kad toje ne
kia tik to,
tuvoje turė
kaip žydai

Mokini

Kauniškis
ziavimas ty
jungą, kuri
kintojus vi
Gaila, kad v
nepraneša n
gian apie t

Sąjungos
vairios. Tan
trys jų išva
mokslo tiks
nės medžiag
junga ir e
niems reika
išnaudotojų.

Mokslo tik

Pirmuoju
sąjunga suv
kad jie leng
geresniais n
tikslui sąjun
gišką laikra
suvažiavimus
nasi vieni su
tyrimais, iš
gyną, iš kun
pasiskolinti
knygų. Nėra
šitos rūšies
jams būtų la

Savytarpinės

Reikalinga
šies sąjunga.
ri, imdama
kestį, suteik
aprupintų - n
mokintojui n
je įsigyventų
kyklų sistem
tarpinės pas
tų mokintoja
kalinga, nes
aprupinti me
jų ir jų šeim
venus privat
temai, tokia
išvengiamai

Sąjunga h

Trečios rūš
panėsi į dar
Joje mokinto
atskiru luom
algą svetim
kaip kad da
vėse. Kadang
li išnaudoti
ninkai, tai ir
no sąjungą su
mo sandanė
tojų.

Lietuva b

LIETUVOS MOKINTOJŲ
SUAŽIAVIMAS
KAUNE.

(Pabaiga nuo 2 pusl.).

Idant mūsų mokyklose neįsilygyvėntų beprotišku bandymu liga, reikia kiekvienai apeliuonkei ar gyventojui grupelei palikti teisę nutiesti savo mokyklos pakraipą ir prie tos pritaikinti tikėjimo pamokas.

Katalikams tokias teises kaip žydams.

Pradžią jau padaryta. Lietuvių Delegacija jau pažadėjo žydams, kad jų mokyklose bus jų tikėjimas ir jų kalba, ir kad Lietuvos valdžia privers asmenis pildyti kehillio nutarimus. Jei kehillas padarys nutarimą apie žydų mokyklą, tai mūsų ekzekutyvė valdžia turės prižiūrėti, kad tas nutarimas būtų išpildytas.

Kaip žydų tautinė ir tikėjiminė vienata yra kehillas, taip katalikų yra parapija. Tai-gi parapijoms reikia palikti teisę spręsti apie jų mokyklas ir apie tikėjimo išguldymą jose. Žmonės nepriklausantieji prie parapijų lengvai gali sudaryti savo vienatę, kuri įsikurs sau mokyklą ir nutars, kad toje nebūtų tikėjimo. Reikia tik to, kad lietuviai Lietuvoje turėtų tiek pat teisių, kaip žydai mūsų žemėje.

Mokintojų Sąjunga.

Kaumiškis mokintojų suvažiavimas tveria mokintojų sąjungą, kuri žada apimti mokintojus visokių ištikimimų. Gaila, kad vietiniai laikraščiai nepraneša mums nieko daugiau apie tą sąjungą.

Sąjungos gali būti labai įvairios. Tankiausiai pasitaiko trys jų išvaizdos: a) sąjunga mokslo tikslais, b) savitarpinės medžiaginės pašėlos sąjunga ir c) sąjunga luominėms reikalams apginti nuo išnaudojimo.

Mokslo tikslams sąjunga.

Pirmuoju žvilgsniu žiūrint sąjungą suvienija mokintojus, kad jie lengvai galėtų tapti geresniais mokintojais. Tam tikslui sąjunga leidžia pedagogišką laikraštį, daro metinius suvažiavimus, jos nariai dalinasi vieni su kitais savo prietarimais, įsitaisto bendrą knygyną, iš kurio lengvai galima pasiskolinti įvairių ir brangių knygų. Nėra abejonės, kad šitos rūšies sąjunga mokintėjams būtų labai naudinga.

Savitarpinės pašėlos sąjunga

Reikalinga yra ir antros rūšies sąjunga, būtent tokia, kuri, imdama kas mėnesį įmokę, suteiktų pašėlą ligoje, aprūpintų našlę ir vaikelius mokintojui mirus. Jei Lietuvoje įsigyventų viešpatijinių mokyklų sistema, tai tokia savitarpinės pašėlos sąjunga būtų mokintojams beveik nereikalinga, nes viešpatija turėtų aprūpinti medžiaginį mokintojų ir jų šeimynų būvį. Įsigyvenus privatinių mokyklų sistemą, tokia sąjunga būtų neįsivengiamai reikalinga.

Sąjunga luomo tikslams.

Trečios rūšies sąjunga labai panašė į darbininkų sąjungas. Joje mokintojai save skaito atskiru luomu, dirbančiu už algą svetimiems žmonėms, kaip kad darbininkai dirbtuvėse. Kadangi darbininkus gali išnaudoti dirbtuvių savininkai, tai ir mokintojai sudaro sąjungą su tikslu apsiginti nuo samdanėjų juos išnaudojimo.

Lietuva bus demokratinė

viešpatija, tai-gi jos valdžia negalės būti niekieno išnaudojama. Jei mokyklos bus viešpatijinės, tai mokintojai bus viešpatijos valdininkais ir negalės būti išnaudojami. Todel ir šita, trečios rūšies, sąjunga jiems bus nereikalinga.

Jeigu kiti Lietuvos valdininkai nebūtų organizuoti sulig savo priedermių, o tik mokintojai, tai susidarytų pavojus. Susiorganizavę mokintojai pagriebtų visą Lietuvos valdžią ir savo rankas ir priverstų visą tautą tarnauti savo luomo reikalams. Vieno luomo viešpatija visuomet yra nesveika. Nesveika būtų ir Lietuvai tapti vienu mokintojų viešpatija. Nesveika buvo žydams, kada "Rašto Mokslininkai" ir "Pazinktieji", arba farizejai, užviešpatavo joje. Nesveika yra ir Rusijai nuo bolševikų delto, kad vienas luomas teviešpatuotų.

Jeigu visi valdininkai susiorganizuotų į sąjungas sulig savo ypatingų, jeigu visos sąjungos sudarytų federaciją, tai pasidarytų dvi valdžios Lietuvoje: luominių sąjungų federacijos valdžia ir valdžia žmonių išrinkta parlamente. Tiedvi valdžios susiginėtų iš pat pradžių ir bėkovodamos sumaikintų tėvynę. To mums nereikia. Butų blogiau negu bolševikuose, nes ten yra tik viena luominė valdžia, o pas mus būtų dvi: luominė ir demokratinė.

Jei mokyklos būtų privatinės, tada mokintojų sąjunga turėtų kitą išvaizdą. Bet ir tada dar būtų klausimas, su kuo ji vestų ekonominę kovą? Jug mokyklų vedėjai, išmokantieji algas būtų toki jau mokintojai, kaip ir imantieji jas. Kovoti su sodžiais, arba su parapijomis, užlaikantais mokyklas ir pelno iš to neturintais nėra gražu. Mokykla ne dirbtuvė: nei viena milijonierium nedaro. Mokyklų savininkai ne pramoninkai ir ne išnaudojant, delto mokyklų samdomiems asmenims nėra reikalo, taip organizuoti, kaip dirbtuvių darbininkams.

Gaila, kad iš Kaumiškių laikraščių negalėjome patirti, ką iš trijų galimų sąjungos rūšių pasirinko, mūsų mokintojai. Gal jie visas tris sulipino į krūvą, gal iš dalių ar dalelių ką nors sulopė; nieko apie tai nežinia. Delto ir gaila, kad toki svarbūs klausimai lieka neaiškūs. Dar labiau būtų gaila, jei prisiegtų patirti, kad mūsų tautos švietimo darbas, organizuojamas ekonominės klesių kovos pavyzdžiais, žada panaikinti idealą mokintojų tarpe. Tada jau negalima būtų tikėtis susilaikyti idealo priaugančioje Lietuvos kartoje.

Kun. P. Bučys.

INTERNACIONALUS UZ
LIETUVOS RESPUBLIKOS
NEPRIKLAUSOMYBĘ.

Internacionalėje konferencijoje buvo priimta ši rezoliucija Lietuvos klausime:

1) Lietuvių Tautos pasiskelbimas nepriklausoma visiškai sutinka su internacionalio Kongreso nutarimais del laisvo tautų apsisprendimo.

2) Tarptautinė Konferencija reikalauja Paryžiaus Konferencijos ir visų vyriausybių pripažinti Lietuvių Tautos ir Lietuvos Respublikos nepriklausomybę.

"Laisvė," Kaunas.

BIZNIERIAI GARSINKITES
"DRAUGE."JAU GRIZO PREZIDENTAS
IS KELIONES.

Svarbiausias tikslas prezidento Woodrow Wilsono važiavimo į Paryžių buvo įvykinti keturioliką Lygos tvarkymosi punktų. Prez. Wilsonas, kaip demokratiškos pasaulio valdžios šalininkas, išmintingai bei sąžiningai sutvarkė tuos keturioliką pamatinių posmų. Įvykdžius tuos posmus, tautų lygybė bei karių išvengimas būtų buvęs užtikrintas.

Paverptos mažosios tautos pradžioje iš tokio sumanymo. Prez. Wilsono asmenyje jos matė savo išgelbėtoją, savo geradarį. Reikėjo tik priimti prez. Wilsono keturioliką punktų, sulgy jais sutvarkyti bušiamosios Tautų Lygos konstituciją ir laimėti pasauliui jau būtų užtikrinta. Nors ir nudingiausi sumanymai nevisuomet sekasi įvykinti.

Tas lygiai įvyko ir su prezidento 14 punktų. Jie tapo kitu Alijantų atmetimui. Kas kito sudaryta ir didžiama balsų priimta. Tokiu būdu ir prezidentui, sulgy parlamentinės teisės, prisiejo pagamintą sutartį priimti bei savo parašą pridėti. Sulgy Suvienytų Valstijų teisės joks prezidento sutarties priėmimas neturi vertės, jei ne bus senato užtvirtintas. Tada prezidentas reikalavo, kad senatas užtvirtintų jau priimtą sutartį, podrang ir Tautų Lygos konstituciją, kurią savotiškai Alijantai sutvarkė.

Senatas, perkrautėdamas sutartis, rado daug vietų reikalingų pataisymų; net patėmijo nekurius būtinai reikalingas papildymus. Be pataisymų bei be papildymų jokių būdu nesutiko priimti nei Tautų Lygos, nei sutartį.

Senatas atstovauja Suvienytų Valstijų žmones. Senatui tautai nesutinkant pasirašyti, prezidentas sumanė kreipties tiesiog į žmones.

Kreipėsi prezidentas prakalbomis į žmones. Panašiu būdu kreipėsi ir Senatoriai.

Dabar prezidentas ar tai del ligos ar tai del kitos priežasties savo kelionę po valstijas jau pirm laikui užbaigė. Čia galima spėlioti, kad jo kelionė nepasisekė, taip kaip kad jis manė ją pradėdamas.

Visas pasaulis su nekantrumu laukia kokios bus galutinės pasekmės Taikos bei Tautų Lygos reikale.

Tėmijantis.

LENKAI ENGIA GUDUS.

Neapsakomi dalykai Gardine! Lenkai su gudų žmonėmis elgiasi baisiai žiauriai. Vietinės valdžios žemesnieji organai ir žandarai niekieno nedraudžiami ir be jokios priežasties suiminėja nelenkus gyventojus, kuriuos įtaria ir įduoda valdžios agentai nors mažiausiai užjaučiant gudus ir dar norėdami iš suimtojo "žinių" gauti naudojasi priprastą ir pamėgtą įmone — kumščiuoti ir muša. Kiek ir ką sumušė — nė nesuskaitysi; muša ir paprastus kaimiečius ir miestėlus, tikrai "be luomų, lyties ir amžio" skirtumo. Lenkų karo valdžios elgesys su pasilikusiais Gardine 1-mo Gudų pulko apicieriais pasibaurėtinai ir nežmoniškas. Paėmė iš jų parašus neišvažiūt iš Gardino, apsiatę geležine karo ir civilinių agentų ir šnipų siena, atskyrę nuo Lietuvos Krašto Apsaugos Ministerijos ir Gudų Reikalų Ministerijos — jų atstovus ir užtarėjas Lietuvos karo Ministeriui, pastatė juos

į tokias aplinkybes, jog jiems belieka arba badas kėsti arba, sulaužius priesaiką, stoti į lenkų legijonus. Menkiausius gudų tautinius žygius lenkų administracija persekioja ir Gardine ir kituos miestuos ir miesteliuos. Gardino Centro Tarybą ir gudų tautiniai valstijų komitetai Ežeruose, Skidely, Verteliškiuos ir kitur — uždaryti. Gudų visuomenės darbininkai už darbuotę gudų tautos naudai, sumiti, kaip jau buvo minėta: šventikas Korčinskis, Grybas, Medziolko ir net Foehi — Gudų ukininkų tarybos pirmininkas Markevičius daugiau kaip dvi savaitės slapotos nuo lenkų žandarų, kurie ieško už tai, kad jis leido ir platinio gudų laikraštį "Rodnoį Krai" ("Gimtasias Kraštas"). Patį laikraštį lenkų administracija uždarė neva už tautinę ir politinę propagandą. Lenkai pastaruoju laiku ieško manes, norėdami suimt už mano darbus Centralinėį Gardino ir Apskrities Gudų Ukininkų Tarybose. Apskritai, lenkų okupacijos valdžia savo šeimininkavimu ir mieste ir kaimuose tiek apvylė net miestiečius ir katalikus ukininkus, jog senų laikų gryžimas t. y. perėjimas atgal gudų lietuvių administracijos yra bendras daugumos Gardino srities gyventojų dvasios upo pažymys.

Kauno "Lietuva."

FARMOS! EXTRA
BARGENAS!!

Pirkite šrudnį Farmas Didžiausioj Lietuvių Ukininkų Kolonijoj Amerikoj kurioj yra suvis 450 Lietuvių Ukininkų kur šimet vasara čia pirkto suvis 50 Farmų lietuvių mes turime savo Ukininkas Draugijas turime lažnyčią ir Kauną. Anglai Farmarij matydami toki didelį skaitlių lietuvių čionais pareinant gyventi Mufojas laukan iš tos Lietuvių Kolonijos palieka mums savo puikiai taisytas Ukes kad parduotumėte lietuviams, nesinori tarpe lietuvių gyventi kaipo kad ir užpigiausia kaina nes Anglams joms kad nesinorėtų tarpe svetinių gyventi Brolį Lietuvių kuris myli savą kalbą ir Tautą tau geriausia mes ga apsigyventi mūsų kolonijoj kurj yra patogiausia ir geriausia vieta del lietuvių ant ukių gyvenimo Amerikos Aplink puikias turauo miesto Scottvilles Mich. Kolonija randasi priepat Michigan Ežero Vandenino j kur galima laivais ir Trenais Atvažiuoti. Žemė derlinga del visokių Javų, Daržovių, Sodų ir pievų Molis su Jodžemiu maišytas arba Molis su Mmelėžemiu maišytas Laukai, ligus su Puikiais žuvingais upelais ir ežerais gerj žviravoti kelei puikioms farmoms apgyventi. Mes turime 80 Farmų paėmė iš Anglių fermerių kurie mufojas laukan iš tos Lietuvių kolonijos vienos yra mažos kitos didelios farmos vienos yra su menkais budinkais pigios kitos yra su puikiais įrengimais su pelningais Sodais. Turime su Gyvuliais su Mašinomis ir padarais su javais ir pašarais parduoti gatavų farmų. Pirk dabar išrudens farmą gausi nuo kelių šimtu ligi Tūkstančio dolierių pigiausiai Rudeni Gyvulius sėklas ir ukius mašinas antru ranku gausi už pusę kainos Naudokis gera proga atvažiuok tuojaus mes apvažinėsim su automobilium po tas farmas vel tui iškurių galėsi pasirinkti tinkamiausia farmą, primsime Liberty Bondsus už pilną kainą kad dabar pirkstė už likusia skola nereikia mokėti procenta ir Teksų kol pasigį gyventi Amerikoj. Gvarstojame kad viskas taip yra teisingai kaip mes rašomė jeigu netaip rašite kaip čia garsiname mes jusų gelžkelio kaštus apmokėsime, pilnai galite pasitikėti numisė bo mes esame tos kolonijos uždotojai ir jos apgyvendintojai drauge su lietuvišiais ukininkais gyvename po šiuo adresu.

A. KIEDIS, CO.
Robinson Building,
Scottville, Mich.TEL. MCINLEY 4988
DR. S. BIEZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VALANDOS 4 iki 8 Vakaro
3125 W. 38TH. ST. CHICAGO, ILL.
Arti Kedzie ave.F. P. BRADCHULIS
Lietuvis Advokatas
Attorney at Law
105 W. Monroe, Cor. Clark
Room 1207. Tel. Central 220
CHICAGO, ILLINOIS
Gyv.: 3112 So. Halsted Street
Telefonas Yards 2390

Žinių Iš Lietuvos Laikraščių

APIE

Lietuvių Prekybos Bendrovė

Žemiau paduodame ištraukas iš Kaune išleistos "Lietuvos" Lietuvos Valdžios organo, Rugpj. 23 d.:

"Amerikos Lietuviai skundžiasi, jog labai maža gauna iš Lietuvos žinių, ir todėl nežino Lietuvos padėties. Jie nori visa kuo padėti Lietuvai ir tuo tikslu yra atvažiaavę p. Karosas ir p. Romanas. Jiems labai gero įspūdžio padarė Kauno demonstracija buvusi 17 rugpj. d.

"Ponas Karosas ir p. Romanas 20 rugpj. d. mano išvažiuoti iš Kauno ir bus Amerikoj 6 rugsėjo d. iš kur jie važinės po provincijas ir Lietuvių kolonijas su agitacija, nurodydami kuo gali padėti Lietuvai, ir nupiešdami Lietuvos padėtį. Netrukus manoma suteikti medžiaginės pašėlos.

"Amerikoj yra susikurus Prekybos Bendrovė kurios tikslas yra pirmiausia vesti prekybą su Lietuva; atidaryti savo sandėlius, ir tt. Kada Lietuva atsigauna po karo sunkenybių turės įsteigti dirbtuvių medžiagai išdirbti, nes Lietuva vien žemės ukiu negalės pralobti.

"Amerikiečiai išsiuntė į Lietuvą 300 dėžių maisto savo giminėms. Bendrovė išsiuntė 10 tonų maisto (ryžių, riebalų ir eukro), kurs ateis apie 1 rugsėjo dieną jį perduos Pramonės ir Prekybos Ministerijai. Su tuo siuntiniu ateina 5 dėžės drabužių, kuriuos sudėjo Amerikos Lietuvių Raudonajam Kryžiui: 3 dėžės Karo Ligoninei ir 2 dėžės Raudonojo Kryžiaus Ligoninai.

"Bendrovės tikslas paremti Lietuvos ateitį, jai rupi, kad šalis būtų turtinga ir kad amatai augstai stovėtų. Dirba tam, kad Lietuva būtų laisva ekonomijos ir politikos žvilgsniu."

Iš virš paduoto straipsnio matyti ką Lietuvos žmonės apie Lietuvių Prekybos Bendrovę rašo.

Lietuvos žmonės pasitiki jai. Lietuvos valdžia pasitiki jai, tai-gi ir Amerikos Lietuviai drąsiai gali pasitikėti.

Lietuvių Prekybos Bendrovė augina savo kapitalą. Dabar jai reikalingas didis kapitalas sekantiems darbams.

1. Užpirkimui ir pasiuntimui Lietuvos valdžiai visokių Lietuvai reikalingų prekių.

1. Užpirkimui pasažierinio laivo, kuriuomi Amerikos lietuviai galėtų grįžti į tėviškę.

3. Prisidėjimui prie brolių Vailokaičių "Lietuvos Ukės Bankos", Kaune.

4. Įsteigimui Bankos skyriaus Amerikoje.

5. Atidarymui pinigų siuntimo į Lietuvą skyrių.

6. Atidarymui sandėlio ir dirbtuvės Lietuvoje.

Tie visi darbai reikalingi prie Lietuvos atstatymo. Juo daugiau šerinkų turėsime, tuo geriau darbą galėsime atlikti ir tuo didesnis pelnas bus šerinkams.

Kviečiame ir Tamstą prisidėti su savo kapitalu. Jau atėjo laikas veikti. Tuojaus sėsk ir išpildyk žemiau paduotą aplikaciją ir prisiųsk sekančiu adresu:

LITHUANIAN SALES CORPORATION

120 Tremont St.,

BOSTON, MASS.

Aš šiuomi užsirašau akeių Lietuvių Prekybos Bendrovės, kuri yra inkorporuota ant dviejų milijonų dolierių kapitalo, ir pradžiu išmokėti po penkis dolierius (\$5.00) už

kiekvieną akeiją. Su šia aplikacija įmoku dolierių. Likusius išmokėsiu pagal reikalavimą.

Bendrovė pasiilekia sau teisę bile koki užsakymą atvesti. Užsirašęs toliaus sutinku, kad Bendrovės organizatyviai iškašėčiai būtų padengti iš pirmiausiai įplaukusį mokesnių. Ant ko ir dedu savo parašą ir ženklą.

Diena Mėnesio 1919
Užsiėmimas
Parašas
Adresas
Miestas

VIENATINIS LIETUVIŲ
PAMINKLŲ IŠDIRBEJAS

Pranešų visiems, kurie užsisaikote pas mane paminklus ir kurių nesuėjime pastatyti prieš Decoration Day, dabar jau pastatėme ir jų pašventinimas bus Spalio (October) 5, 1919. Taip-gi ir tiems kurie manote pirkti nelaukite pavasario, nes kainos jau pakeltos 10 nuošimčių. Mes dar turime medžiagos nuo seniau ir galime parduoti už senąją kainą. Kas važiuotų gatvėkarių su reikalais į mane tegul patelefonuoja, o aš prisiųsų mašina nuo karo iki kapynių.

ANT. BITINAS,
Mt. Greenwood, Ill.EATONIC
FOR YOUR STOMACH'S SAKE

Po valgiu neužmiršk, kad geriausias vaistas tavo skilviui yra EATONIC. Prašalina visus nesmagumus suvirškinimo, o tas reikšia, kad reikla pamėginti vieną. Parduodama pas visus aptiekorius.

Didysis Valstijinis Bankas

Ant Bridgeporto Yra

CENTRAL MANUFACTURING DISTRICT

BANK

(A State Bank)

1112 W. 35th. St. (3 blok. į vak. nuo Halsted) Chicago.

KAPITALAS \$550,000.00. TURTAS VIRŠ \$5,000,000.00

Taupymo skyrius priima pinigų uždešimui nuo mažiausios iki didžiausios sumos ir moka 3 nuoš. 2 syk. per metus. Pinigus padėtus išmoka ant kiekvieno pareikalavimo. Duoda paskolas ant pirkimo ir budavojimo namu Chicagoje. Persiunčia pinigų į visas dalys pasaulio. Parandavoja saugias nesudegamas dėžutes (safety boxes) ir abelai atlieka visokius bankinius reikalus. Patarymai uždya. Pinigai Suv. Valstiju pašto bankų, Pavieto Cook ir Miesto Chicago yra laikomi šiame Banke.

Bankas atdaras kasdien nuo 9 ryto iki 3 po pietu. SEREDOMIS Vakaris nuo 6 iki 8 valandų. SUBATOMIS per visa diena nuo 9 ryto iki 8 vakare.

Jonas Czaikasas šio Banko senasis darbininkas jau yra sugryžęs iš Suv. Valstijų kariuomenės ir dabartės atstovauja Lietuvių ir užbėžiniam skyriose.

MERKINĖS GIMNAZIJA.

Mes lietuviai, pradėdami kilti ir reikalauti savo tautai teisių, greit pastebime, kad daug ko mums trūksta. Visų pirma stoka mums įvairių įstaigų: labdarės namų, pradinėjų ir aukštesnių mokyklų-gimnazijų ir tt.

Pradinės mokyklos ruošiančios prie aukštesnių, Lietuvos parapijose, kaip gerb. kun. Laukaitis praneša, ačiū Dievui, kaip grybai po lietų dygsta. Labai apgailestina, kad visoje Lietuvoje visai maža tetrinė augštesnių mokyklų arba gimnazijų. Visi sutiksime, jog mums būtina yra reikalinga Lietuvoje įsteigti daugiau katalikiškai-tautiškų gimnazijų, kurios būtų prieinamos kiekvienam ukininko vaikui, norinčiam pasiekti aukštesnį laipsnį moksle. Iki šiam laikui mūsų jaunomenė, aukštesnį mokslą einančioji, buvo išsiblaškusi po įvairias Rusijos gimnazijas. Kas-gi drįstų užginėti, kad kiekviena gimnazija bei mokslo įstaiga savo mokinius stengiasi padaryti tokiais, kokia ji pati yra. Kitaip ir negali būti. Todel iš Lietuvos jaunomenės, lankančios aukštesnes mokyklas, viena dalis tapo rusifikacijos bangų parbloškta, kita sudemoralizuota prisibloškė prie socialistų-bolševikų ir vos tik maža dalelė jų neša šokių bei tokią naudą tėvynei Lietuvai. Tiesa, L. Kriščiūnų Demokratų eilėse yra gražus naudingos jaunomenės brys, bet reikia jį didinti. Tą galima padaryti tik įkuriant daugiau lietuviškai-katalikiškų gimnazijų. Dabartiniais laikais, kuomet mes pradėjome taip garsiai save reklamuoti ir rodyti pasauliui, jog mes dar esame gyvi ir gyventi norime, ypač reikalinga mums įsteigti Merkinės gimnaziją.

Nevienas gal užklauso, kodėl Merkinėje, o ne kur kitur? Lengvas atsakymas. Viena, kad visoje butas Vilniaus gubernijoje iki šiam laikui ir dabar buvo ir tebėra tik viena gimnazija pačiame Vilniaus mieste, kuomet Kauno ir Suvalkų gubernijose randasi nūnai po kelias.

Antra, Merkinė buvo karaliaus Mindaugo ir pirmo Lietuvos vyskupo sostinė. Turime atnaujinti praeities grožybę.

Trečia, Merkinė tai yra tas Lietuvos pakraštis, kuriame būtina reikala teigti aukštesnę mokyklą, kad apsaugojus tą kraštą nuo ištautėjimo, nes jei mes amerikiečiai nesukubsim aprūpinti to krašto, „aprupins“ jį prieši. „Tenai lenkai stato savo gimnazijas, kaip praneša gerb. kun. Laukaitis, vilioja į jas lietuvių vaikus, stengiasi pažymėti Lietuvos butas ir nebutas klaidas, garbią Lenkiją ir tokiu būdu pritraukia jaunomenės širdis prie savęs. Senovėje per mokyklas lenkai paviliojo visą Lietuvos poniją, dabar nori tais pačiais būdais patraukti ir likusią mūsų tautos dalį.“ (Žiūr. „Draugas“, 222 num., 1919 m.).

Merkinės gimnazija taip yra reikalinga, kaip žuvė vanduo arba bevyntančiai žolelei rasos lašelis. Kaip mes pasauliui pasirodysime, kad esame galingi, kad mokėsime save valdyti, jei ne per mokslo?

Tą suprato Worcesteriečiai ir So. Bostoniečiai ir jau padarė gražią pradžią, suaukoduoti net \$366.00 Merkinės gimnazijos fondan, kurio trustus ir užmąnytojų yra kun. J. Čaplikas, 41 Providence St., Worcester, Mass.

Aukojusių vardai:

Kun. J. Čaplikas \$104.
K. Stančionas \$10. (žada).
Po 10 dol.: J. Glavickas, A. Galčius, K. Aleksandravičius, M. Klenavičiūtė, N. N., V. Baris, M. Dobrovolskienė, M. Stoškiutė, M. Gelusevičiūtė.
Po 5 dol.: M. Kudinskaitė, N. N., A. Vasilas, J. P. Vaitkus, J. Kašėta, E. Prakupiūtė, O. Malevičiūtė, N. N., M. Kvieksienė, M. Sviklūtė, J. Tautkus, K. Tirlikas, F. Truncė.

Po 3 dol.: A. Listavičienė, J. Vainalavičius.
Po 2 dol.: M. Kakiūtė, A. Slavickienė, J. Bačys, A. Palanavičia, R. Migauskienė, P. Kaudrotavičius, M. Grigienė, N. N., J. Kirmilas, P. Tatulis, A. Stadolnikas, J. Griškiūtė.

Po 1 dol.: V. Rimša, O. Kardokienė, J. Pucliauskas, J. Janušauskas, M. Vaitulevičienė, T. Migauskas, J. Skliutas, A. Pranaitienė, M. Bublis, P. Mičiulis, R. Jenulevičius, J. Bukanavičius, S. Kvederavičius, P. Nevardauskas, J. Struckus, K. Reinys, K. Jeremičius, M. Daugininkas, M. Matlauskas, N. Stoškus, A. Sabaliauskas, J. Šrupša, P. Skliutas, K. Tamulevičius, U. Žiogaitė, A. Svenčimas.

So. Boston, Mass.
Po 10 dol.: T. Jakavonis, J. Sokas, M. Kilmonitė.

Po 5 dol.: G. Žuromskienė, P. Akunevičia, G. Tupikienė.
Po 2 dol.: V. Lenčiauskienė, V. Savickas.

Po 1 dol.: J. Moekevičius.
Visiems aukojusiems Merkinės gimnazijos fondan širdingai tariau ačiū.

Kas daugiau!
Kun. J. Čaplikas.

ŽINIOS IŠ LIETUVOS.

Rubikiai. Liepos 27 d. di-džiojo Rubikių ežero saloj, Šiaulių ir Rubikių sodžių piliečių buvo surengta didelė gegužinė, paminėjimui garbingai žuvusių karžygių, pirmojo pulko, antrosios kuopos viršilos, Liudviko Bižuko, ir Prano Grušausko. Tiedu žuvo kovodami su kitais 20 lietuvių kareivių prieš 300 rusų bolševikų.

Abu garbingai žuvusių karžygių tapo palaidotu Šiaulių kapinėse, ant Rubikių ežero kranto labai gražioj vietoj. Jų kapas aptvertas dailia tvorele ir laikiniai pastatytas kryžius, ant kurio padėtas parašas: „Čia ilsis tėvynės ginėjai, kurie žuvo už tėvynę ir šalį: pirmojo pulko, II kuopos viršila Liudvikas Bižukas ir tos pačios kuopos Pranas Grušauskas. Žuvo 7 val. ryto, gegužio 23 d., 1919 m.“

Visas sodžius buvo išrėdytas vartais ir vainikais. Pribuvo daug svečių ir kariškių orkestra. Pirmiausia visi nuėję ant kapinių pasimeldė už garbingai kritusius didvyrius ir išklaudė prakalbos, paskui nuėjo ant salos ir tenai žaidė, dainavo ir linksminosi iki vėlumi. Rinko ir aukas akmeninio kryžiaus pastatymui ant tydviejių karžygių kapo.

Taip dabar minėja lietuviai savo didvyrių ginėjų narsumą.

LENKAI DERASI SU VOKIEČIAIS PERIMTI SUVALKUS.

Varšava, 8. 37. LTB. Lenkų laikraščiai praneša, kad į Suvalkus išvažiavusi lenkų kariuomenė derėtis su vokiečių delegacija dėl lenkų to krašto perėmimo. Formaliniai Suvalkų sritis šią savaitę bus prijungta prie lenkų.

„Laisvė“, Kaunas.

PRANEŠIMAS.

DR. I. E. MAKARAS

Lietuvis Gydytojas ir Chirurgo Perkele savo ofisa iš 1741 W. 47 Str.

mirusio Dr. D. J. Bagočiaus ofisa Roselande
Praktikuoja tarpe Lietuvių šiame mieste ir apilinkėj.

Ofisas 10900 S. Michigan Ave.

Valandos nuo:
9 iki 12 išryto
2 iki 4 popietį
7 iki 9 vakare
Telefonas Pullman 342
Residencija 4515 S. Wood St.
Tel Yards 723

PARSIDUOS PIGIAI.

1/2 akro puikaus juodžemio, kuris randasi vienam iš gražiausių miestelių ant Northwestern Gelžkelio, arti gražaus upelio, kur galima žuvalti ir pasivažinėti, teip pat arti didelio fabriko, kur galima gauti užtikintai darbo ir gerą algą. Galite ant šios žemės gyvendamas užsiauginti reikalingas daržoves ir paukščius ir tuomi sumažinti augsta kaina pragyvenimo. Parsiduos ant lengvų mėnesinių mokėsių.

PAUL BAUBLY,
1404 W. 18-th Str.
Telefonas Canal 6296.

KAS NAUJO!

Vienatinis budas apsaugoti nuo automobilų vagių "The Monarch Carburetor Lock".

Toji savyja uždarą gaiza ir tada nei pats automobilis negali pavažiuoti Jūsų automobilu.

Reikalaujami tokios spynos medžių kreiptis prie:

A. Kvedar,
Pardavejas.

35 N. Dearborn Str. Tel. Central 6531
Ar 1701 S. Ruble Str. Tel Canal 322.

50 KIAUSINIŲ Į DIENA.

„Kol aš nebuvau žinijos apie „More Eggs“ tonika aš nuo vištu gaudavau apie 12 kiaušinių, bet kuomet pamėginau dabar gauna 50“ taip rašo Mrs. Myrtle Lee iš Boston Ky.

Bile paukščių augintojas gali padvigubinti savo ūdarbį ant kiaušinių. „More Eggs“ yra selektyviskas tonikas kuris priverčia vištas dirbti ir pridoda joms daugiau gyvumo. „More Eggs“ padvigubins kiaušinių deimta. Paukščių augintojai visur naudoja jumi ir uždirba didelius pinigius duodant vištoms „More Eggs“ Rezultatai tiesiai jus nustebins.

Prisiųsk \$1.00 E. J. Reefer, paukščių augintojui 6887 Reefer Bldg. Kansas City, Missouri, o jis prisųs jums užtikinti dėl viso sezono „More Eggs“. Milijonine dolierių bankas garantuoja jeigu nebūsi užgandėtiną gali sugrąžinti atgalios o pinigai bus tamstai sugrąžinti. Siųs vieną dolieri šiandien, pasinaudok progą.

BARGENAS VYRŲ DRABUŽIŲ.

Vyrų ir Jaunų Vaikinių padirbti ant orderio siutai ir overkotai, bet neatsiimami; vėliausių modelių nuo \$20.00 iki \$45.00.

Vyrų ir Jaunų Vaikinių gatavi siutai ir overkotai \$15 iki \$28.50.
Vyrų Kelinės po \$3.00 ir augščiau.
Vaikų Siutai po \$5.00 ir augščiau.
Pirk savo overkotą dabar prieš žiemą, kuomet kainos pakyla.

Mes taip pat turime pilną eilę bi-skutų nešiotų siutų ir overkotų nuo \$8.50 ir augščiau.
Full Dress, Tuxedo, Frock Siutai ir tt. \$10.00 ir augščiau.
Atidara kiekvieną vakarą iki 9 val. Nedėlionis iki 6 valandai. Su-batomis visą dieną iki 10 valandai.

S. GORDON,
1415 S. Halsted St., Chicago, Ill.
Isteigta 1902.

CICERO LIETUVIŲ DOMAI!

Kas tikslai iš Cicero norite gauti „Draugą“ arba paduoti jį apgarsinimui, ar kokią darbą (jobą) kreipkitės prie p. A. Valančiaus.

1442 So. 49-th Ave.
Pas jį galima gauti malda-knygių ir kitokių knygų.
Pasinaudokite.

PRAKALBŲ RENGĖJAMS.

Parvažiavus mūsų atstovams p. Jonui E. Karosui ir p. Jonui J. Romanui iš Lietuvos pasipylė užkvietimai mūsų atstovams laikyti prakalbas įvairiuose miestuose.

Šiuomi pranešame, kad jiedu laikys prakalbas nereikalaujanti jokio atlyginimo įėjgu prakalbos bus surengtos vien tik Lietuvių Prekybos Bendrovės ir Lietuvos Paskolos reikalams. Už prakalbas surengtas kitiems reikalams Bendrovė reikalauja \$15.00 už kiekvieną prakalbą ir pamokė-jimą kalbėtojo kelionės iškaščių.

LITHUANIAN SALES CORPORATION,
120 Tremont St., Boston, Mass.

AMERIKOS LIETUVIŲ MOKYKLA

Mokinama: angliskos ir lietuviškos kalbų, aritmetikos, knygvedystės, stenografijos, typewriting, prekybos taisyklių, Sv. Valst. istorijos, abėlos istorijos, geografijos, politinės ekonomijos, pilietybės, dailiarasystės.

Mokymo valandos: nuo 9 ryto iki 4 valandos po pietų; vakarais nuo 6 iki 10 val.

3106 So. Halsted St., Chicago.

SERGĖKITE SAVO AKIS.

Smetonos gerai pritaikinti akiniai bus palengvinami dėl Jūsų akių. Kuomet tu kanti nuo galvos skausmo, deimio, kuomet raidos liejasi į krū-vę, kuomet skaitai ar siuvi ar rašai, tai tuomet yra ženklas, kad reikia Jums akinų. Mano 16 metų patyrimas priduos Jums geriausių patarimų už prieinamą kainą net taip žemai net iki \$3.00.

JOHN SMETANA

Akių Specialistas
1801 S. Ashland Av. Chicago
Egzaminas suteikiamas dykal.

Kampas 18-19 gatvėse
3-4-5-6-7-8-9-10-11-12-13-14-15-16-17-18-19-20-21-22-23-24-25-26-27-28-29-30-31-32-33-34-35-36-37-38-39-40-41-42-43-44-45-46-47-48-49-50-51-52-53-54-55-56-57-58-59-60-61-62-63-64-65-66-67-68-69-70-71-72-73-74-75-76-77-78-79-80-81-82-83-84-85-86-87-88-89-90-91-92-93-94-95-96-97-98-99-100-101-102-103-104-105-106-107-108-109-110-111-112-113-114-115-116-117-118-119-120-121-122-123-124-125-126-127-128-129-130-131-132-133-134-135-136-137-138-139-140-141-142-143-144-145-146-147-148-149-150-151-152-153-154-155-156-157-158-159-160-161-162-163-164-165-166-167-168-169-170-171-172-173-174-175-176-177-178-179-180-181-182-183-184-185-186-187-188-189-190-191-192-193-194-195-196-197-198-199-200-201-202-203-204-205-206-207-208-209-210-211-212-213-214-215-216-217-218-219-220-221-222-223-224-225-226-227-228-229-230-231-232-233-234-235-236-237-238-239-240-241-242-243-244-245-246-247-248-249-250-251-252-253-254-255-256-257-258-259-260-261-262-263-264-265-266-267-268-269-270-271-272-273-274-275-276-277-278-279-280-281-282-283-284-285-286-287-288-289-290-291-292-293-294-295-296-297-298-299-300-301-302-303-304-305-306-307-308-309-310-311-312-313-314-315-316-317-318-319-320-321-322-323-324-325-326-327-328-329-330-331-332-333-334-335-336-337-338-339-340-341-342-343-344-345-346-347-348-349-350-351-352-353-354-355-356-357-358-359-360-361-362-363-364-365-366-367-368-369-370-371-372-373-374-375-376-377-378-379-380-381-382-383-384-385-386-387-388-389-390-391-392-393-394-395-396-397-398-399-400-401-402-403-404-405-406-407-408-409-410-411-412-413-414-415-416-417-418-419-420-421-422-423-424-425-426-427-428-429-430-431-432-433-434-435-436-437-438-439-440-441-442-443-444-445-446-447-448-449-450-451-452-453-454-455-456-457-458-459-460-461-462-463-464-465-466-467-468-469-470-471-472-473-474-475-476-477-478-479-480-481-482-483-484-485-486-487-488-489-490-491-492-493-494-495-496-497-498-499-500-501-502-503-504-505-506-507-508-509-510-511-512-513-514-515-516-517-518-519-520-521-522-523-524-525-526-527-528-529-530-531-532-533-534-535-536-537-538-539-540-541-542-543-544-545-546-547-548-549-550-551-552-553-554-555-556-557-558-559-560-561-562-563-564-565-566-567-568-569-570-571-572-573-574-575-576-577-578-579-580-581-582-583-584-585-586-587-588-589-590-591-592-593-594-595-596-597-598-599-600-601-602-603-604-605-606-607-608-609-610-611-612-613-614-615-616-617-618-619-620-621-622-623-624-625-626-627-628-629-630-631-632-633-634-635-636-637-638-639-640-641-642-643-644-645-646-647-648-649-650-651-652-653-654-655-656-657-658-659-660-661-662-663-664-665-666-667-668-669-670-671-672-673-674-675-676-677-678-679-680-681-682-683-684-685-686-687-688-689-690-691-692-693-694-695-696-697-698-699-700-701-702-703-704-705-706-707-708-709-710-711-712-713-714-715-716-717-718-719-720-721-722-723-724-725-726-727-728-729-730-731-732-733-734-735-736-737-738-739-740-741-742-743-744-745-746-747-748-749-750-751-752-753-754-755-756-757-758-759-760-761-762-763-764-765-766-767-768-769-770-771-772-773-774-775-776-777-778-779-780-781-782-783-784-785-786-787-788-789-790-791-792-793-794-795-796-797-798-799-800-801-802-803-804-805-806-807-808-809-810-811-812-813-814-815-816-817-818-819-820-821-822-823-824-825-826-827-828-829-830-831-832-833-834-835-836-837-838-839-840-841-842-843-844-845-846-847-848-849-850-851-852-853-854-855-856-857-858-859-860-861-862-863-864-865-866-867-868-869-870-871-872-873-874-875-876-877-878-879-880-881-882-883-884-885-886-887-888-889-890-891-892-893-894-895-896-897-898-899-900-901-902-903-904-905-906-907-908-909-910-911-912-913-914-915-916-917-918-919-920-921-922-923-924-925-926-927-928-929-930-931-932-933-934-935-936-937-938-939-940-941-942-943-944-945-946-947-948-949-950-951-952-953-954-955-956-957-958-959-960-961-962-963-964-965-966-967-968-969-970-971-972-973-974-975-976-977-978-979-980-981-982-983-984-985-986-987-988-989-990-991-992-993-994-995-996-997-998-999-1000-1001-1002-1003-1004-1005-1006-1007-1008-1009-1010-1011-1012-1013-1014-1015-1016-1017-1018-1019-1020-1021-1022-1023-1024-1025-1026-1027-1028-1029-1030-1031-1032-1033-1034-1035-1036-1037-1038-1039-1040-1041-1042-1043-1044-1045-1046-1047-1048-1049-1050-1051-1052-1053-1054-1055-1056-1057-1058-1059-1060-1061-1062-1063-1064-1065-1066-1067-1068-1069-1070-1071-1072-1073-1074-1075-1076-1077-1078-1079-1080-1081-1082-1083-1084-1085-1086-1087-1088-1089-1090-1091-1092-1093-1094-1095-1096-1097-1098-1099-1100-1101-1102-1103-1104-1105-1106-1107-1108-1109-1110-1111-1112-1113-1114-1115-1116-1117-1118-1119-1120-1121-1122-1123-1124-1125-1126-1127-1128-1129-1130-1131-1132-1133-1134-1135-1136-1137-1138-1139-1140-1141-1142-1143-1144-1145-1146-1147-1148-1149-1150-1151-1152-1153-1154-1155-1156-1157-1158-1159-1160-1161-1162-1163-1164-1165-1166-1167-1168-1169-1170-1171-1172-1173-1174-1175-1176-1177-1178-1179-1180-1181-1182-1183-1184-1185-1186-1187-1188-1189-1190-1191-1192-1193-1194-1195-1196-1197-1198-1199-1200-1201-1202-1203-1204-1205-1206-1207-1208-1209-1210-1211-1212-1213-1214-1215-1216-1217-1218-1219-1220-1221-1222-1223-1224-1225-1226-1227-1228-1229-1230-1231-1232-1233-1234-1235-1236-1237-1238-1239-1240-1241-1242-1243-1244-1245-1246-1247-1248-1249-1250-1251-1252-1253-1254-1255-1256-1257-1258-1259-1260-1261-1262-1263-1264-1265-1266-1267-1268-1269-1270-1271-1272-1273-1274-1275-1276-1277-1278-1279-1280-1281-1282-1283-1284-1285-1286-1287-1288-1289-1290-1291-1292-1293-1294-1295-1296-1297-1298-1299-1300-1301-1302-1303-1304-1305-1306-1307-1308-1309-1310-1311-1312-1313-1314-1315-1316-1317-1318-1319-1320-1321-1322-1323-1324-1325-1326-1327-1328-1329-1330-1331-1332-1333-1334-1335-1336-1337-1338-1339-1340-1341-1342-1343-1344-1345-1346-1347-1348-1349-1350-1351-1352-1353-1354-1355-1356-1357-1358-1359-1360-1361-1362-1363-1364-1365-1366-1367-1368-1369-1370-1371-1372-1373-1374-1375-1376-1377-1378-1379-1380-1381-1382-1383-1384-1385-1386-1387-1388-1389-1390-1391-1392-1393-1394-1395-1396-1397-1398-1399-1400-1401-1402-1403-1404-1405-1406-1407-1408-1409-1410-1411-1412-1413-1414-1415-1416-1417-1418-1419-1420-1421-1422-1423-1424-1425-1426-1427-1428-1429-1430-1431-1432-1433-1434-1435-1436-1437-1438-1439-1440-1441-1442-1443-1444-1445-1446-1447-1

Lietuviai Amerikoje.

DETROIT, MICH.

Zodis Detroito lietuviams.

Visa lietuvių tauta dabar su-
stoja ties vienu—visu svarbiau-
siu klausimu: kaip iškovoti
Lietuvai laisvę ir neprigulmy-
bę? Visos lietuvių kolonijos
dirba, kad atsiekti tą tikslą.
Apsidairius ir pažvelgus į dar-
bo vaisius matosi, kad nemaža
nuveikta. Šiandien pasaulį di-
džiausią rolę lošia tautos moti-
kulai. Kurios tautos turi tvir-
tesnius muskulus, tos ir inter-
mingesnį balsą turi. Jug taip-
pat nedidelės yra belgų, serbų,
grekų, rumunų tautos, bet ko-
del-gi su jomis skaitosi didžio-
sios tautos; kodėl jos politikoje
lošia žymią rolę? Gi delto, kad
jos turi tam tikrą priemonę
ginti savo teisę, savo nepalie-
čiamybę. Dabar yra ypatingia-
usia pasaulio valanda. Rū-
šasi tautų likimas. Ką lietuvi
dabar praras, praras gal ant
visados. Čia kalbama apie lie-
tuvių kariuomenę, kuri yra
svarbiausia mūsų tautos šių
dienų klausimu. Visose dides-
nėse lietuvių kolonijose jau
yra susiorganizavę Lietuvos
Liuosybės Sargai, kurių tikslas
yra lavintis ir būti pasirengu-
siais stoti į kovą su tėvynės
priešais; būti pasirengusiais
prie didžiausio pasiaukojimo
ir, reikalui atėjus, statyti savo
krutines už tėvynės nepriklaus-
omybę.

Augščiaus minėtas L. L. Sar-
gų skyrius yra suorganizuotas
ir pas mus, Detroito.

Tai-gi visiems lietuviams rei-
kėtų rašyti ir ši skyrių, nežiu-
rint kokios nebūtų pažūros: ar so-
cialistikas, tautininkas, ar soci-
alistas. Kam rūpi tėvynės lai-
svė, tas turi patapti Lietuvos
Liuosybės Sargu.

Kas nori prisirašyti, gali at-
eiti pabažnytinėn svetainėn kas
ketvergą, 7:30 val. vakare.

Detroito vyrai, nemiegoki-
me! Visos tautos kovoja už sa-
vo liuosybę. Kovokim ir mes!
Prikelkime Lietuvą, nuvargin-
tą nuo priešų smuginių. Lai lie-
tuvio ranka vėl atneša kaip
užuototi smugi, kad nuo mūsų
savasčių ir teisių atsitrauktų
visos svetimos rankos. Jūs jau-
nikačiai savo širdyse ir-gi jau-
čiate tautos skriaudą! Nevieni-
jusų sesutė žado neteko, nevie-
ną muskriaudė žiaurus Lietu-
vos priešas, nevieni mirė iš
gilesčio sudarkyta ir išniekin-
ta Lietuvos priešas. Gana
skriaudas ir panieką kentėti
Šiandien visi turime varyti prie-
šus laukan iš Lietuvos, kad ne-
kankintų daugiau mūsų brolių
ir sesučių. Tad dar kartą sa-
kau: stokime, rašykimės prie
Lietuvos Liuosybės Sargų sky-
rio.

L. L. Sargų Valdyba.

WORCESTER, MASS.

Rugsėjo 23 d. čia buvo su-
šauktas viešas susirinkimas vi-
sų Worcesterio lietuvių dėl
prisirengimo prie busiančios
"Tag day", kuri įvyks spa-
lio 18 d.

Susirinkimą atidarė kun. J.
Čaplikas. T. F. 30 skyrio pirm.,
paaiškindamas, jog su Tautos
Fondo sk. pagelba išgauta lie-
tuviams turėti "Tag day", ir
kad surinkti pinigai nebus
sunaudojami ne į kokią fondą, tik
pasistūti tiesiog Lietuvon pre-
zidento Ant. Smetonos vardui.
Gera proga Worcesterio lie-
tuviams parodyti savo darbštumą
ir atjautimą nuvargintai tėvy-
nei.

Susirinkimas pageidavo, kad
ir draugijos prisidėtų aukomis
iš savo išdo šiame laike, kada-
gi šios aukos greičiausia pa-
sieks Lietuvą. Pageidavo taip-
gi, kad visi Worcesterio dir-
bantieji lietuvių paaugotų
nors po \$1.00.

Priėmimui visako tapo iš-
rinkta valdyba, kurion pateko
kun. J. Čaplikas—pirm., J.
Rauktis—pagalb., V. Shai-
rašt., P. Zataveckas—rašt. pa-
gelb., P. Lazdžius—išdin., išdo
grobėjai—S. Purvinskas, A.
Budrevičius, P. Stoškienė, W.
Kupstas, F. B. Mažeikienė.
Prešos komisijon kun J. J. Ja-
kaišis, A. Čiginskas, P. Zata-
veckas, O. Sidabrienė. Susirin-
kimas pageidavo, kad lietuvi,
kurie turi automobilius,
pagelbėtų išvežioti rinkėjus į
paskirtas mieste vietas. Tuo
daryku rupinties išrinkta A. P.
Stoškis, Z. Juška ir Šimkus.
Aptarta ir daugiau dalykų.
Tad dabar visi į darbą, be
skirtumo pažiūrų, ypač prie
rinkimo aukų, kad neliktų nei
viena gatvė, kurioj nebūtų rin-
kėjų. Šita "Tag day" gal bus
paskutinė, todėl pasidaruos
kim, kad būtų pasekmingiausia.
Visi į darbą!

Komitetas.

CICERO, ILL.

Šv. Grigaliaus choro koncertas.

Nedėlioje, rugsėjo 28 d., Šv.
Antano parap. svetainėj buvo
surengtas koncertas vietos Šv.
Grigaliaus choro.

Mišrus choras gana rimtai
išpildė savo programo dalį.
Gerai sudainavo "Šiuntė
mane motinėle" (C. Sasnaus-
ko). Taritum ir matai ten ban-
guojančias jūreles, pakraštyje
ant lieptelio geltonplaukė lie-
tuaitė. Ten nuo tolo atplaukia
juodas laivelis, tame laivelyj
sėdi bernelis, viršum jo lekia
gulbių pulkelis ir lyg švelnaus
vėjelio pučiami greitai slenka
prie lieptelio, kur mergelė van-
dendį sėmė...

Vyrų choras sudarė puikų
trietą ir kvartetą. P-as K. Bi-
čiūnas smuika solo, akompo-
nuojant pijanų p. O. Mikalaus-
kieni, išpildė porą klasiškų
veikalų. P-as K. Bičiūnas dar
jaunas muzikas, bet jau nepa-
prastus gabumus parodo. P-nia
O. Mikalauskienė jau visiems
žinoma, kaip techninė pijani-
stė. P-lės A. Daujotaitė ir V.
Poškaite, pavieniai solo sudai-
navo keletą dainelių. P-lei V.
Poškaitei pavyko dainelė "Ty-
kiai Nemunėlis teka." Vieto-
mis taip ramus buvo jos balse-
lis, kad jautiesi, rodos, lyg nuo
Nemunėlio kranto skamba ma-
lonus aidas, vienijantis su plau-
kiančių šapelį šlamėjimu. Mi-
nėtosios panelės būtų dvi stam-
blos gėlės įpinti į lietuvių mu-
zikos vainiką, jeigu daugiau
pasišvęstų muzikos studijuoti.
Abelnai, koncertas malonų
įspūdį publikai suteikė. Viso
programo pasisekimas prigul-
ėjo nuo gabaus chorvedžio, p. K.
Mikalausko, ir Šv. Grigaliaus
choristų.

Rp.

CICERO, ILL.

Šomis dienomis iš Suv. Val-
stijų kariuomenės sugrįžo p. J.
Narakas. Buvo Pranezijoje ir
Vokietijoje ir ten nemažai vis-
ko patyrė, vienok sugrįžo svei-
kas ir dar stipresnis. Tie visi
patyrimai jį tėvynės meile dar
labiau uždegė. Užtai tikimės,
kad dabar smarkiau pradės
dirbti dėl tautos ir Bažnyčios,
negu pirm išvažiavimo kariuo-

PUIKUS VAKARAS ir BALIUS

Su Programu

Aušros Vartu Parapijos Nedelioj, 5 Spalio - Oct. 1919m.

Aušros Vartu Parapijos Svetainėje

2323 W. 23rd Place, Chicago, Ill.

Svetainė bus atidaryta 6 val. vak., programą prasidės 7 val.

Įžanga 25c., ir augščiaus, vaikams 10 c.

menėn. Ne visi mūsų kolonijos
lietuvių sugrįžo iš Suv. Valsti-
jų kariuomenės su tokia dvasia,
karšta tėvynės meile.

Sekmadienyje, spalio 5 d.,
vakare, Šv. Antano parap. sve-
tainėje bus kas nors nepaprasto.
L. Vyčių 14-ta kuopa jau
senai nutarus yra, kad savo su-
grįžusiems iš Suv. Valstijų ka-
riuomenės kareiviams surengti
vakarą. Tai bus jų pagerbimas.
Tai-gi ateinantį sekmadienį tas
vakaras ir bus. Šitame darbe
vyčiai pirmutiniai. Kitos drau-
gijos nei nekamba apie pager-
bimą savo narių-kareivių.

Praėjo mūsų parapijos kar-
nivalas, bet vis jo atbalsiai yra.
Dabar, kurie niekino L. Vyčius
visokiais prasimanymais, tyli,
kaip mus kaimiečiai sako, no-
sis nuleidę. Mat L. Vyčių 14-ta
kuopa vis dar draugija "subyti-
no," uždirbdama daugiausiai
dėl parapijos. Išmintingi žmo-
nės džiaugiasi be jokio pavydo,
kad mūsų kolonijos prakilnūs
jaunimas taip nenulinstančiai
dirbo ir puikiai pasirodė. Kas-
žin kuomet vėl tamsieji išvien
su socialistais pradės L. Vy-
čius niekinti? Vistiek intėmės
jokios nepadarys, nes išmintin-
gi žmonės juos pasmerks.

Pr.

SKAITYTOJŲ BALSAI.

PHILADELPHIA, PA.

Netikėtai pateko man į ran-
kas "Keleivio" 38 num. Žiu-
riu, "Keleivis" verkia, aim-
nuoja ir galiausiai šmeižia, kiek
tik galėdamas, gerb. Lietuvos
atstovą, kun. J. Laukaitį. Sako,
dabar kunigas Laukaitis važi-
neja po lietuvių kolonijas ir
renka aukas. Daugiausia jam
aukoja ištikimieji. Nereikia,
girdi, tikėti ką kun. Laukaitis
kalba. Nereikia jam duoti pini-
gų ir daugiau panašių nesą-
monių prirašyta apie kun.
Laukaitį.

Nėra ko stebėtis iš "Kele-
vio." Jug tai šmeižtų laikraš-
tis. Tik reikia stebėtis iš tų
žmonių, kurie "Keleivio" ple-
palams tiki. Jug galima supra-
sti, kad "Keleivis" gero, pra-
kilnūs darbo niekados nepa-
girs. Kur šviesu, "Keleivis"
sakys, kad tamsu, kur balta,
"Keleivis" sakys, kad juoda.
Patarčiau "Keleiviu" nusira-
minti ir neliėti graudžių ašarų,
kad ištikimieji kun. Laukaitiui
aukoja. Kad aukoja, tai žino
kam aukoja. Žino, kad sėja
grūdus į gerą dirvą, iš kurių
sulauks gerų vaisių, nes gerb.
kun. Laukaitis yra tautos gai-
vintojas, lietuvių kalbos pala-
kytojas. Kas daugiausia išlai-
kė Lietuvos gyvybę, jei ne dva-
siškija; kas prikėlė Lietuvą iš
grabo, kas daugiausia priside-

jo prie obalsio: laisva, nepri-
klausoma Lietuva, jei ne dva-
siškija. Taip ir kun. Laukaitis
yra it ta saulėlė mūsų tautos, ku-
ri savo spinduliais visiems
vieniui šviečia ir kviečia jam
padėti. Kas nenori jam padėti
dirbti, tasai tėvynės meilės sa-
vo širdyje neturi.

Vystanti šakelė.

RED. ATSAKYMAS.

P. A. Andruskevičiui. Hom-
stead, Pa. Tamistės žinių ga-
vome jau per vėlai. Butume
galėję ją patalpinti, jei ji bu-
tų lietuviškai parašyta.

REIKALAUJA

MERGINOS

ir

MOTERIS

Reikalingos dėl lengvo šva-
riaus darbo dirbti mūsų popie-
rinių Boxų Fabrike.

Prityrimas nereikalingas.

Darbas Pastovus,
pradžiai algos geros,

valandos nuo 8:00 iki 4:45.
Subatomis iki piet.

SEARS ROEBUCK & CO.
Homan & Arthington Strs.

Reikalingi leiberiai, darbas pasto-
vus, užmokėstis geras. Atsiųskite:
AMER. BLDG. FOUNDRY CO.
2300 S. Springfield Ave.

REIKALAUJA

Reikalingos 25 merginos dirbti
fabrike \$14 į savaitę pradžiai nuo stu-
dio dirbant nuo \$16 iki \$20 į savaitę
ir po 3 mėnesių darbo "bonus".

AMER. INSOLATED WIRE
& CABLE CO.

954 W. 21st Str.

PAIEŠKOJIMAI.

Paieškau pusšesies Onos Marozie-
nės (po tėvais Galvelinke) pasina
iš Kauno Gubern. Pranežio Pgr.
Krakavos Valstijos. Aš turiu laisvą
nuo jos brolio iš Lietuvos, meldžiu
ji pati arba kas apie ją žinote pra-
neškite sekančių adresų.
Miss Ona Galvelinkė,
9 State Str. Fort Plain, N. Y.

Puikus Teatras ir BALIUS

Dr-stės Saldžiausios širdies V. J. No. 1. iš Brighton Park

ELIOSIAUS SVET. 46ta 17 WOOD GATV.,

Prasidės 7:00 val. vakare.

NEDELIOJ, SPALIO (OCT.) 5ta D., 1919 M.

Bus sulošta labai juokinga komedija "Užkerėtas Jac-
kus." Puse pelno to vakaro bus skiriama Liet. Labd. Draugi-
jai, ant sušelpimo "Našlaičių."
Todel nuoširdžiai kviečiame visus Lietuvius ir Lietuvai-
tes atsilankyti ant šito puikaus Vakarų, kur galėsite linksmai
laiką praleisti, nes bus juokų iki ausų ir visi busite užganė-
dinti. Taipgi tuomi pačiu sušelpsite Našlaičius, kurie labiau-
siai reikalauja mūsų pagalbos vargdami po svetintaučių prie-
glaudas. Todel visi iki vieno renkime Našlaičių Prieglaudą.
Po teatrui balius iki vėlumos.

Aš Antanas Leonas Feliksas Leono
sūnus paieškau savo dėdės Tamosiaus
Wingrodo paeinančio iš Kauno Gu-
bern. Raseinių miesto Nemakščių
gatvės. Keli metai atgalios jis gyveno
Chicago. Jis pats arba kiti malone-
kite man pranešti sekančių adresų:

National Bottling Co.
411 Millbury Str. Worcester, Mass.

Paieškau savo giminių, pažįstamų,
iš Lietuvos kaimynų, kurie mane
pažįstą, malonai atsiųskite lai-
škų, nes esu visų pasilgęs ir noriu su-
rašyti.
Aš paeinu iš Kauno rėdybos, Kal-
varijos apskritys, Alytaus valsčiaus,
Radžių kaimo, dabar mano adresas:
ANTANAS BILIAUSKIS,
2617 W. 40 Pl. Chicago, Ill.

Paieškau Ginciaus paeinančio iš
Kauno Gubern. Raseinių Pav. Pajū-
rio miestelio, Jo žmona Kunigunda
(po tėvais Kasnauskaitė) Gincienė
atsiųskite man pranešti sekančių adresų:
Juoz. Simkus,
2083 Canalport Ave. Chicago, Ill.

Paieškau Antano Gegužio paeinan-
čio Gub. Kauno, Raseinių Pav. Nado-
jų Sodos. Aš gavau laisvą nuo jo mo-
ters iš Lietuvos, sako girdėjusi kad
jis miręs. Kas apie jį žinotų malone-
kite man pranešti sekančių adresų:
Juoz. Simkus,
2083 Canalport Ave. Chicago, Ill.

ANT PARDAVIMO.

\$650.00 nuperka grocerne su visomis
įtaisomis (fixtures). Atsiųskite
tuojau.
4537 S. Paulina Str.

Ant pardavimo 4 kambarių medini-
s namas, šiltu vandeniu šildomas su
viena, netoli Šv. Kazimiero Vienuoly-
no. Kaina \$ 3000. Atsiųskite:
6829 S. Campbell Ave.

PARSIDUODA

Labai pigiai parduoda namas ant
sekių pagyvenimų, su visais naujais
pristatymais; gero lietuvių apgyven-
toji vietoj; arti lietuviškos bažnyčios ir
mokyklos. Kreipkitės prie
John Viscont,
1509 W. 46th St., Chicago, Ill.

Ant pardavimo dviejų pagyvenimų
mūrinis namas su grocerne ir mėsiny-
čia tarpe lietuvių apgyventoj vietoj.
Namas ir stockas atsiels apie \$1500.
Randas \$105.00 į mėnesį. Turi būti
parduotas greitai laiku. Atsiųskite:
3965 Archer Ave.
Telefonas McKinley 4339
Klauskite Davis.

Ant pardavimo medinis namas ant
2 lubų su augstų basementu. Būna
namas su 3 randomis parduos už
\$2,000 žemiau negu regulare kaina
namas randasi ant Ashland Ave. ir
51 gatvės. Atsiųskite
Jos Brykcznski,
5129 S. Ashland, Ave.

NAMAS NAUJAS ANT PARDAVIMO
4rendų, cemento pamatai, 52 pėdos
ilgio, 20 pėdų ir 5 vol. platumo. 2
pagyvenimu su maku basementu, pi-
giai parduodamas, nes savininkas iš-
važiuoja ant farmy. Adresas.
John Stahulak,
4526 So. Marshfield Ave. Chicago.

Uždirbk
\$35 iki \$50
į savaitę

Kirpečiai ir kriaučiai yra reikalau-
jami visuomet, jie turi trumpas va-
landas ir lengva darba.
Mes galime jus išmokyti šio darbo
į trumpa laika dienomis ar vakarais,
už mažą kainą. Specialūs skyrius
mokymo ant sluvamu Power maši-
nų.

MASTER SCHOOL,
J. F. Kasnicka, Perdėtinis
190 N. State Str.
Kamp. Lake Gat. 4 lubos

Telefonas Pullman 60
DR. W. A. MAJOR
GYDYTOJAS IR
CHIRURGAS
Ofisas 11719 Michigan Ave.
Adynos 8:30 iki 9 išryto — 1 iki
2 po pietų — 6:30 iki 8:30 vakare.
Nedėliomis nuo 10 iki 11 išryto

Tel. Drover 7042
Dr. C. Z. Vezelis
LIETUVIS DENTISTAS
Valandos: nuo 9 ryto iki 9 vak.
Nedėliomis pagal sutarimą
4712 SO. ASHLAND AVENUE
arti 47-tos Gatvės

Dr. M. T. Strikol'is
LIETUVIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1757 W. 47th St., Chicago, Ill.
Ofiso Telefonas Boulevard 169
Namų Telefonas Seely 420

Dr. S. Naikelis
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4712 So. Ashland Ave.
Phone Drover 7042
Cicero Office
4547 W. 14th St.
Phone Cicero 53
Rezidencija 3336 W. 66th St.
Phone Prospect 8585

Dr. A. K. RUTKAUSKAS
Telefonas McKinley 5764
GYDO VISOKIAS LIGAS
3457 South Western Boulevard
Kampas W. 35-tos gatvės

Dr. M. Stupnicki
3109 So. Morgan Street
CHICAGO, ILLINOIS
Telefonas Vards 5032
Valandos: — 8 iki 11 iš ryto;
5 po pietų iki 8 vak. Nedėlio-
mis nuo 5 iki 8 val. vakare.

Dr. G. M. GLASER
Praktikuoja 27 metal
Ofisas 3149 So. Morgan St.
Kertė 32-ro St., Chicago, Ill.
SPECIALISTAS
Moteriškų, Vyrų, taipgi chro-
niškų ligų.
OFISO VALANDOS: Nuo 9 ryto
iki 10, nuo 12 iki 2 po piet, nuo 7
iki 8 valandai vakare.
Nedėliomis nuo 9 iki 2 po piet
Addanas Vards 687

JOSEPH C. WOLON
Lietuvius Advokatas
29 SO. LA SALLE STREET
Gyvenimo Tel. Humboldt 97
Vakaraš 2911 W. 22-nd Street
Tel. Rockwell 6999
CHICAGO, ILL.

Resid. 933 So. Ashland Biv. Chicago
Telefonas Haymarket 3544

DR. A. A. ROTH,
Rusas gydytojas ir chirurgas
Specialistas Moteriškų, Vyrų, ligų
Valkų ir visų chroniškų ligų
Ofisas: 3354 So. Halsted St., Chicago
Telefonas Drover 9693

VALANDAS: 10—11 ryto 2—3 po
pietų 7—8 vak. Nedėliomis 10—12 d.

V. W. RUTKAUSKAS
ADVOKATAS
Veda Bilas Visuose Teismuose
Ofisas Didmiesčio:
69 W. WASHINGTON STREET
Kambaris 609
Tel. Central 5478
Gyvenimas, 812 W. 33rd St.
Tel. Yards 4631

TEATRAS ir BALIUS

Kur?

Town of Lake School Hall Svet. 48tos ir Honore g-ves

Kada?

Spalio 5, 1919

Kas rengia?

Lietuvos Vyčių 13 kuopa

Kas tenai įvyks?
BUS LOSTA

„Žmogžudžiai“

tai yra vienas iš gražiausių veikalų, nes artistai perstatys šeimynišką žmonių gyvenimą.

O Kas daugiau?

Poperstatymui grieš puikiausia Orkestra lietuviškus ir Amerikoniškus Šokių, iki velumai nakties.

Toliaus bus skrajojanti krasa, kur gales susipažinti Chicagos ir apylinkes jaunimas, rašinedami, vieni kitiems rašte išreikšdami savo mintis.

O Kas toliaus bus?

Toliaus kiekviena p-lė ir vaikinai gaus puikiasią gelę, o dar ko? Šaltakošės, saldai- nių ir gardžiausių gėrimų ir tt.

Reikia dar priminti, kad Vyčių jaunimas visuomet publiką užganėdina.

Taipgi ir šį sykį yra pilnai prisirengę kiekvieną mandagiai priimti.

Kviečia visus

L. Vyčių 13 Kuopa.

Pastaba: Kaip užstos šešta valanda ir prasideš lošimas, tat visi tuolaiku jau bukite salėje.

CHICAGOJE.

KATALIKISKOS ŠVENTĖS.

Šeštadienis, spalio 4 d.,

šv. Francisus Asizietis.

Pirmadienis, spalio 5 d.,

šv. Placidus.

Pirmadienis, spalio 6 d.,

šv. Brunonas.

GATVEKARIAIS VAŽINĖ- JIMO REIKALAI.

Klausimas, ar bus panaikinta 7c. už važinėjimą.

Sangamon paviato teisėjo Smith nusprendimo pasekmes gatvekariams važinėjimo reika- le veikia patirsime. Gatveka- rių kompanija padavė apelia- ciją augščiausias teismas. Jos tikslas ne tik sugrąžinti teisėjo Smith nusprendimą, bet palaikyti nepaliečiamus 7 centus ligi galutinio augščiausio teismo žodžio.

Miesto administracija te- čiaus darbuojasi, kad teisėjo Smith nusprendimas tuojaus imtų veikti, kad tuojaus būtų sugrąžinta 5c. už važinėjimą. Gi paskui tegu bus laukiamas augščiausio teismo galutinis nusprendimas.

Miestui yra neprielankumų.

Nėra ko per daug miestui džiaugties dėl teisėjo Smith nusprendimo. Jo nusprendimas gali būti geras tik tam laikotarpui, kol augščiausias tei- mas netars savo žodžio. Gi pa- starasis gali prielankiai atsi- nešti į gatvekarių kompaniją, taigi į State Public Utilities komisijos pareidymus.

Teisėjas Smith visai neu- gina teisės State Public Uti- lities komisijai didinti užmo- kestį už važinėjimą gatveka- riais. Jis net pripažįsta, kad ta komisija turi teisę sulaužyti bile kontraktą, kompanijos su miestu padarytą. Nes ta ko- misija tokiems tikslams įs- teigta.

Bet visas reikalas tame, kad ta komisija, pakeldama 7 c., nesielgė sulig savo teisių.

Kuomet mokestis pakėli- mo reikale State Public Uti- lities komisija nusprendė at- likti išklausinėjimus, apie tai

miestui pranešė pirmą kartą. Komisija rugpjūčio 2 d. pranešė miestui, kad rugpjūčio 4 d. prasidės išklausinėjimai.

Pertrumpas laikas.

Taigi komisija miestui davė tik dvi dienis prisirengti prie išklausinėjimų. Tuo tarpu ko- misija turėjo miestui duoti laiko mažiausia dešimtį die- nų.

Teisėjas Smith sako, gatve- karių klausimas yra labai svarbus ir didžiai supainiotas. Taigi miestas per dvi dienis negalėjo prisirengti prie iš- klausinėjimų ir tuose kaip ir nedalyvavo. Gi jei miestas iš- klausinėjimuose nedalyvavo, komisija be to neturėjo teisės padidinti užmokestį už važinė- jimą gatvekariams. Tad komi- sijos pareidymas nelegalus ir jis neturi būti pildomas.

Komisijos pareidymo legalybė.

Prieš tą teisėjo nusprendi- mą gatvekarių kompanija pa- davė apeliaciją. Kompanija tad gins komisijos nusprendi- mo legalybę. Sulig tos apelia- cijos legalybės klausime, at- rodo, jog kompanija turi teisę ir toliau rinkti 7c. ir taip ilgai, kol netars savo žodžio augščiausias teismas.

Bet vėl sulig teisėjo Smith nusprendimo, rodos, tuojaus turėtų būti sugrąžinta 5c., ne- žiurint kompanijos apeliacijos.

Šitas klausimas paaiškės to- mis dienomis.

Nėra ko džiaugties.

Miesto administracijos val- dininkai džiaugiasi. Sako, tai didis miesto laimėjimas. Su- prantama, džiaugiasi tuo politi- kai, kurie tvarko miesto reika- lus.

Bet jei atsiminsime, kad ta teismuose byla miesto su kom- panija labai brangiai atsieina, ir jei įsidėmėsime, kad tas lė- šas sumoka patys žmonės, va- žinėjantieji gatvekariais — tai žmonėms visai nėra ko džiaug- ties.

Kompanija po 2c. daugiau imdama nuo žmonių susirinko- šimtus tukstančių dolierių. Teismo išlaidoms ji turi pini-

gų. Gi miesto administracija vėl savo keliu tuština miesto iždą, tų pačių žmonių palaiko- mą.

Kokios gali būti pasekmės.

Nežinia kokios galės būti pa- sekms, jei tomis dienomis bu- tų sugrąžinta 5c. už važinėjimą. Nuomoniau jama, jog su taja diena gatvekarių kompanija atsisakytų mokėti savo darbi- ninkams padidintas algas.

Pasekmėje tad ir vėl galėtų pakilti streikas.

Bet ar kartais tokio streiko metu nebūtų pagallvota, kad miestas užimtų gatvekarius?

PLATINASI DIFTERIJA IR PLAUCIŲ LIGA.

Iš sveikumo departamento pranešama, kad mieste plati- nasi ne tik plaučių liga, bet ir difterija. Sveikumo komi- sionierius dejuoja dėl stokos Chicago reikalingų ligoninių.

112 NAUJŲ PILIEČIŲ.

Federalis teisėjas Carpenter užvakar prisiekdino 12 naujų šalies piliečių, kuriems išda- vė pilietybės raštus.

VYRAS UŽDIRBA \$100 SA- VAITEJE.

Tuo tarpu moteris badauja.

Mrs. W. Mendelsohn, 2925 Prairie ave., nusiskundė teisė- jui Fry, kad jos vyras uždir- bęs \$100 savaitėje, gi jina su kudikiu badaujanti.

Teisėjas nusprendė, kad vy- ras jos užlaikymui kas savaitę duotų po \$16.

PIKTADARIS GRUMOJA TEISĖJUI.

Teisėjas Hebel nubaudė ka- lėjimu nuo vienerių metų ligi gyvos galvos du piktadariū- John Lewandowski ir Larry King.

Po ištarmės pastarasis pa- grumojosi atsiliegti su teisėju, prokuroru ir pačiais prisieku- sais teisėjais.

King turi 36 metus. Pusę sa- vo gyvenimo jis praleidęs įvai- riuose kalėjimuose.

PIRKITE KARŠTUS TAUPY MO ŽENKLELIUS (W.S.S.)

IŠ CHICAGOS LIETUVIŲ KOLONIJŲ

IŠ NORTH SIDE.

Užsibaigė Sv. Mykolo para- pijos bazaras, kuris davė pa- rapijai grynų pelno suvirš du tukstančių dol., taip kad tuo žvilgsniu sukrito daug didesnė Aušros Vartų parap. pernykštį bazarą.

Tat valio! Valio! Northsidie- čiai.

Klebonas su komitetu taria ačiu visoms draugijoms, darbi- ninkams ir visiems atsilankiu- siams už parėmimą bazaro.

Dabar gi Sv. Mykolo parap- ija rengia vakariene su pro- gramu subatoje, spalio 4 d., ku- ri bus bažnytinė svetainė, 8 val. vak.

Programą išpildys vietiniai vyčiai. Bus prakalbų, dainų, žaislių ir tt. Todel kviečiame northsidiečius atsilankyti į tą vakarą, o tikimės, kad visi bu- site užganėdinti.

Klebonas ir Komitetas.

IŠ WEST SIDE.

Lab. Saj. 7 kp. įvyks susirinki- mas nedėlio, spalio 5 d., 4 val. po pietų, bažnytinė svetainė. Meldžiū visus narius atsilanky- ti, taip gi atsivesti naujų narių.

DIDĖJA BIZNIS PASTOJE.

Chicago postmeisteris Car- lile paskelbė, jog per rugsėjį Chicago paštoje biznis padi- dėjo 18 nuoš.

PLĖŠIKAI VIENĄ DETEK- TIVĄ NUŽUDĖ, KITĄ PAZEIDĖ.

Suareštuota 32 intariamu pik- tadariu.

Užpraeitą naktį du plėšiku užpuolė vieną salioną vakari- nės miesto dalyj. Tuo metu pa- sisuko du detektivi. Jiedu už-ėjo salionan ir susirėmė u- plėšikais. Detektivas Burns nužudytas, gi kitas detektivas Lenahan pavojingai pašautas. Plėšiku pabėgo laukiančiu jūdvių automobiliu.

Suareštuota 32 intariamu piktadariu. Policija perkato visą miestą.

Šis susirinkimas bus dideliai svarbus. Taip gi kurie pasilikę su mokesčiais, prašau ateiti tan susirinkiman ir užsimokėti.

A. Cibulskis.

RAŠYKIMĖS Į L. DARB. SAJUNGA.

Lietuvių Darbininkų Sajun- ga, kuri rūpinasi visais lietu- vių darbininkų reikalais, šian- die turi savo kuopas beveik vi- sose lietuvių kolonijose. Ir mu- sų mieste, Chicagoje, beveik kožnoje parapijoje randasi tos organizacijos kuopa. Visos tos kuopos yra susirinkimus laiko kožnoje kolonijoje, sulig kuopų numeris ir šaukia visus lietuvių darbininkus į darbi- ninkes rašyties prie tos Sajun- gos. Ši darbininkų organizacija savo susirinkimuose vien tik ir svarsto darbininkų reikalus.

Broliai ir seserys! Spieski- mės į tą organizaciją. Skleiski- me balsą, kuris žadintų ir ragi- nų visus mus prie bendro veiki- mo. Jei mes nieko neveiksim ir tik per pirštus žiurėsime kas aplinkui mus dedasi, mes pasi- jusime toli nuo kitų užpakalyje pasilikę.

Tat rašykimės ir raginkime kitus rašyties.

Ateinančią savaitę Bridge- porte bus šaukiamas darbinin- kų susirinkimas. Visi Chicago lietuvių darbininkai tenykti, kada bus pranešta susirinkimo diena ir tą dieną visi susirinki- te. Reikalas didelis, kokio dar niekada nebuvo. Butinai visi pribukite. Jeigu mes darbinin- kai aiškiai suprastume šį svar- bų momentą, tai neleistumėm veltui laiko, nes jis yra neapsa- komai brangus, ypač mums darbininkams. S. Jucevičius.

IŠ TOWN OF LAKE.

Puikus vakaras, teatras.

L. Vyčių 13 kp. ant Town of Lake rytoj, spalio 5 dieną loš School Hall salėje pen- kių veiksmų dramą — „Žmog- žudžiai“.

Šis veikalas yra gražus, is- toriškas, paimtas iš lietuvių gyvenimo. Į šį perstatymą kviečiami yra visi lietuviai, nes, kaip girdėtis, apart lo- šimo bus dar ir kitokių indo- mybių. Lošimas prasidės 6 val. Korespondentas.

PRANEŠIMAS.

L. D. S. 25 kp. įvyks mės- nesinis susirinkimas nedėlioje, 5 dieną spalio mėn., 1 val. po pietų, Dievo Apveizdos parap. mokyklos kambaryje. Kviečia- me visus narius atsilankyti ant virš minėto susirinkimo nes turime daug svarbių daly- kų aptarti.

Taipgi kas norėtų prisira- šyti prie L. Darbininkų Sa- jungos, lai ateina į šį susirinki- mą. Kp. rašt. M. Z.

IŠ BRIDGEPORTO.

Tautos Fondo 32-ro skyriaus susirinkimas įvyks panedėly, spalio 6 d., 7:30 val. vakare, Sv. Jurgio mokyklos kambary- je, ant 3-čio lubų. Visi nariai kviečiami susirinkti.

T. F. 32 sk. Valdyba.

ATGAIVINAMAS IŠKAL- BOS LAVINIMOSI RA- TELIS.

Daugelis atmena kaip pernai žiemą Sv. Jurgio parap. svetai- nėje kas šeštadienio vakarą su- sirinkdavo būrelis L. D. S. na- rių ir jų prietelių, kurie, sulig supratimu, lavinosi iškalboje.

Sakydavo prakalbėles, disku- suodavo visokius mūsų tautos ir humo reikalus. Budavo to- kių, kurie ateidavo vien tik pa- siklausyti, nes išgirdavo ir da- žinodavo daug indomių dalykų. Žodžiu sakant, pilnai pamoki- nanti susirinkimai budavo. Kas to ratelio susirinkimus lanky- davo, pažino pilnai jo naudą. Šįmet, užeinant žiemai, vėl jis atgaivinamas.

Praeitą šeštadienį, rugsėjo 27 d., vakare, L. D. S. Chicago Apskritys nutarė tą ratelį at- gaivinti. To reikalavo pereitos žiemos lankytojai. Susirinki- mai Iškaltos Lavinimosi ratelio bus kas šeštadienio vakarą, Sv. Jurgio parap. mokyklos kam- baryuose.

Mūsų tėvynė reikalauja išsi- lavinusių, prityrusių darbinin- kų; ji turi pilną teisę to iš mu- sų reikalauti, o mes progą tu- rėdami neturime jos praleisti.

Tai gi L. D. S. nariai ir prie- teliai lankykite Iškaltos Lavi- nimosi ratelio susirinkimus. Z-s.

„FLU“ NEAPLENKS MUS.

Atsinaujinimas „Influen- zos“ šį rudenį ir žiemą yra ži- nomas. Pereita žiema ji tiek žmonių pagulde kad nei di- džiausios karės negalėjo jos auku perviršinti. Šįmet žmo- nes rengiasi apsišarvuoti prieš ją. Komisionieriai dideliuose miestuose jau išsiuntė prisaky- mus kaip užsilaikyti ir kaip nuo jos apsiginkluoti. Geriau- sias ginklas tai sveikata, o kuomet viduriai gerai dirba tuomet ir sveikata užtikrinta. Norint turėti gerus liuosus vi- durius tai vartoti American Elixir of Bitter Wine kuris yra geriausias vaistas. Turėk ji visuomet namuose ir taip pat įsigyk Triner's Angelica Bitter Tonikas kuris labai ge- ras vaistas atgaivinimui krau- jo. Šiuos vaistus galite gauti kiekvienoj vaistynėje. Josep- ph Triner Company, 133-43 So. Ashland Ave., Chicago, Ill. (Apgr.)

„MAŽA PONI NEKAS“ Drama 3se Veikmese

Vertė D-ras Vezelis

STAVO SCENOJE

LIET. TEATR. KLUBAS LIETUVA

NEDELIOJE, SPALIO-OCT. 12, 1919 m.

SCHOOL HALL SVETAINĖJE, 48-1 ir Honore gatvės

Pradžia 7 val. vakare.

Gerbiamieji ir Gerbiamosios:

Meldiamės nepažeisti šios progos, nes mums Liet. Teatr. Klubas Lietuva deda vienas patarimas šiam vakarui Dėlio bus vakaras bus vienas iš puik- kiausiu vakarų šioje salėje, nes šiame vakare reikiams mūsų solistų, dalį programos išpildys P. ir A. Kvedarai.